

Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului” construită între anii 1923-1933, ctitorie a Episcopului Nicolae Ivan (chiriarh al Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului între 1921-1936)

†Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

Reîntemeietorii

Tntemeietorul Mitropoliei Clujului a fost Sfântul Voievod Ștefan cel Mare. Și înaintea lui au existat reședințe episcopale în Transilvania, care au apărut din rațiuni duhovnicești și au dispărut datorită vitregiei vremurilor. Este suficient să amintim scaunul Sfântului Ierotei de la Alba Iulia, episcop hirotonit la Constantinopol în anul 953¹, temelile catedralei acestuia fiind descoperite în anul 2011².

La sfârșitul veacului al XV-lea, Ștefan cel Mare și Sfânt va întemeia o Mitropolie la Feleac, lângă Cluj, și o Episcopie la Vad, pe domeniul Ciceului. Datorită relațiilor bune pe care Sfântul Voievod Ștefan le-a avut cu regele Matei Corvin al Ungariei, lucrul acesta a fost posibil. Știm că Sfântului Ștefan i-au fost oferite domeniile Ciceului și Cetății de Baltă.

Dacă, după tradiție, eparhiile din Transilvania depindeau de Mitropolia Munteniei, mitropolitul de aici fiind și „exarh al plaiurilor”, de data aceasta Feleacul și Vadul erau legate de Mitropolia Moldovei. Așa au rămas și pe vremea lui Petru Rareș.

Academicianul Ioan-Aurel Pop menționează că „la 1498, un om de mare încredere a lui Ștefan cel Mare, vistiernicul Isac, se îngrijea de ferecătura unui Tetraevangheliar, realizat înainte de 1488, pentru „arhiepiscopul nostru Daniil” de Feleac. Toate indiciile arată că Mitropolia Feleacului a fost creată și a funcționat în primele sale decenii sub oblăduirea Mitropoliei Moldovei de la Suceava și sub înaltul patronaj al lui Ștefan cel Mare”³.

Inscripția votivă de pe tetraevangheliar, redactată în slavonă, pomenește de faptul că biserica din piatră a Mitropoliei se ridică pe vremea Arhiepiscopului Daniil: „Cu voia Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu lucrarea Sfântului Duh s-a săvârșit acest Tetraevangheliar din porunca Înalt Prea Sfințitului nostru Arhiepiscop chir Daniil, în zilele marelui crai Matiaș. S-a scris pe numele Feleacului, aproape de orașul Cluj, unde și biserica a zidit în numele prea sîntei noastre maici Paraschiva. În anul 6997 (1488), luna octombrie, 25 zile”⁴.

Academicianul Marius Porumb, referindu-se la Feleac, subliniază: „Condițiile deosebite în care se afla această localitate din vecinătatea orașului Cluj, libertățile și privilegiile de care se bucura, poziția geografică deosebit de favorabilă, pe unul dintre cele mai vechi și mai importante drumuri comerciale din inima Transilvaniei și, desigur, nu în ultimul rând, faptul că Feleacul avea o puternică și omogenă comunitate românească liberă, au contribuit la apariția unui important centru religios și de cultură românească, ce se va dezvolta concomitent cu înființarea Mitropoliei de aici”⁵.

Un document emis de orașul Cluj în 1550, care se păstrează în muzeul Mitropoliei, amintește de Arhiepiscopul Daniil de Feleac⁶. De fapt, primul episcop cu reședință în satul din apropierea Clujului, amintit cu numele, este Marcu, în documentele vremii *grecus Episcopus nomine Marcus*⁷.

În ceea ce privește Episcopia de la Vad, și simbolul heraldic de pe sigiliu te duce cu gândul la Putna, la Moldova. Spune Academicianul Nicolae Edroiu că „simbolul heraldic de pe sigil aparține tipului hagiografic și reprezintă scena Adormirii Maicii Domnului, făcând trimitere la hramul Mănăstirii Vadului. Este același cu hramul Mănăstirii Putna, de care era legată mănăstirea de pe Someș prin crearea ei și sufraganat”⁸.

În a doua jumătate a veacului XVI, centrul puterii eclesiastice se deplasează către Alba Iulia, Mitropolia de aici atingându-și apogeul pe vremea lui Mihai Voievod Viteazul. Valurile și vitregia vremurilor, stăpânirile străine, vor face ca în timp Mitropolia de la Feleac și Episcopia sufragană de la Vad să dispară.

¹ Ioan-Aurel Pop, *Românii și maghiarii în secolele IX-XIV*, Fundația Culturală Română, Cluj-Napoca, 1996, p. 143-144.

² Ziarul *Unirea*, Sâmbătă, 6 august 2011.

³ *Tradiția istorică a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului*, în „Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului la 90 de ani”, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2012, p. 42.

⁴ Marius Porumb, *Biserica Arhiepiscopală din Feleac, ctitoria lui Ștefan cel Mare*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2003, p. 12.

⁵ *Ibidem*, p. 11.

⁶ *Monumente Istorice și de Artă religioasă din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului*, Cluj-Napoca, 1982, p. 85.

⁷ Timotei Cipariu, *Archivul pentru filologia și istoria*, XXXIX, 1870, p. 778.

⁸ *Eparhia Vadului, Feleacului și Clujului la 90 de ani*, p. 61.

DIN SUMAR:

▶ ȘTIRI	(pp. 2, 12)
▶ TABLETA LUNII	– ALEXANDRU NEMOIANU (p. 3)
▶ IN MEMORIAM	– PR. IULIAN PAUL ISIF (p. 3)
▶ CRONICA	– PR. FLORIN-CATALIN GIHT – ANDREEA PĂGLEȘAN – GRIGORE SÂMBOAN (p. 4)
▶ THEOLOGICA	– PR. GEORGEL REDNIC (p. 5)
▶ ESEU	– MIRCEA-GELU BUTA (p. 5)
▶ PROFESORUL DE RELIGIE	– PR. ADRIAN CHERIAT – CRISTIAN A. HIDEG (p. 6) – ANCA VASIU (pp. 6-7)
▶ TINERII ÎN BISERICA	– PR. LIVIU VIDICAN-MANCI (p. 7)
▶ CRONICA BISERICESCA	(pp. 8-9)
▶ PELERINAJE	(p. 10)
▶ AGENDA IERARHILOR	(pp. 10-11)

Bilanțul Arhiepiscopiei Clujului în anul 2012

Sâmbătă, 26 ianuarie 2013, la Centrul eparhial din Cluj-Napoca, sub președinția IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei s-au desfășurat lucrările anuale ale Adunării eparhiale, în care a fost analizată retrospectiv întreaga activitate a Arhiepiscopiei Clujului din anul 2012, sub aspect administrativ, economic, cultural și misionar-social. Ședința Adunării a fost precedată de slujba Tedeumului oficiată în paraclisul Facultății de Teologie.

În fața problemelor pe care le întâmpina familia și tinerețului, preoților din Arhiepiscopia Clujului li s-a impus o impli-

toare financiară în valoare totală de 448.570 lei: din „Fondul Filantropia”, suma 105.720 lei (în special persoanelor cu nevoi medicale); din proiectul „Cutia Milei pentru săraci” suma de 171.223 lei și suma de 171.627 lei, rezultată din colecte în alimente, bani și medicamente. Din această primăvară Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” va oferi îngrijire și sprijin bolnavilor oncologici.

La acestea se adaugă și sumele din Fondul Central Misionar și Fondul de înțajutorare pastorală, în valoare de 343.370 de lei, din care au fost ajutați preoții lipsiți de posibilități materiale.

În anul 2012, în Arhiepiscopia Clujului erau în construcție sau reparații 100 de biserici și edificii bisericesti, în diferite stadii - de la fundație până la pictură, și au fost sfințite și resfințite 23 de biserici.

Participanți la Adunarea Eparhială, 26 ianuarie 2013

care mai mare în educația morală și în catehizare. De anul trecut, în cadrul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca funcționează primele patru clase de ciclu primar, gândite ca o alternativă educațională și formativă adresată copiilor și care vor fi completate, din toamna acestui an, cu primele clase de gimnaziu. Tot în Cluj-Napoca funcționează școala gimnazială „Christiana - A doua șansă”, și care se adresează persoanelor care au abandonat școala.

Pentru 50 de copii preșcolari, Grădinița ortodoxă „Sfântul Stelian” asigură pregătirea intelectuală și spirituală, în cele mai bune condiții. Au fost deschise șantierul la trei Centre pentru tineret la Sângeorz Băi, Cămpenești și Săcuieu, iar în sprijinul tinerilor studioși, dar fără posibilități financiare Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a oferit 34 de burse elevilor de liceu, studenților, masteranzilor și doctoranzilor, în valoare totală de 77.700 de lei, la care se adaugă și bursele în valoare de 60.000 de lei, acordate de Arhiepiscopie.

Arhiepiscopia Clujului, prin sectorul Misionar-social, condus de Episcopul Vicar Vasile Someșanul are în derulare 25 de proiecte și programe sociale, de care au beneficiat anul trecut peste 10.000 de persoane. În 2012 au fost acordate aju-

Printre proiectele din acest an ale Arhiepiscopiei se numără: inaugurarea clădirii Campusului Teologic „Nicolae Ivan”, continuarea lucrărilor la mozaicul din Catedrală, deschiderea atelierului de lumânări, demararea lucrărilor la Centrul Misionar Social „Sfântul Apostol Andrei” din Cluj-Napoca și continuarea lucrărilor la Centrele de Tineret începute anul trecut.

Conform Statutului de organizare a Bisericii Ortodoxe Române, Adunarea eparhială este organul deliberativ pentru toate chestiunile administrative, economice, culturale, social-caritative și misionare ale Eparhiei. Aceasta se compune din reprezentanți ai clerului și credincioșilor, în proporție de o treime clerici și două treimi mireni, aleși pe termen de 4 ani, numărul total al membrilor fiind de 30. Implicarea mirenilor în actul de organizare a vieții bisericesti reprezintă o componentă esențială a Ortodoxiei, care pune accent pe conlucrarea celor două dimensiuni ale Bisericii: poporul și clerul.

Biroul de presă al Arhiepiscopiei

(Rezumate ale rapoartelor prezentate în cadrul Adunării Eparhiale pot fi consultate la paginile 8-9)

Parastas pentru Episcopul Nicolae Ivan și Mitropolitul Bartolomeu

Andreea Păgășan

Duminică, 3 februarie, Mitropolitul Andrei al Clujului și PS Episcop Vasile Someșanul au oficiat, împreună cu un ales sobor de preoți și diaconi, de la ora 10 Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca,

PS Episcop Nicolae Ivan (17 mai 1855 - 3 februarie 1936)

iar după încheierea acesteia a fost oficiată o slujbă de parastas pentru Mitropolitul Bartolomeu și Episcopul Nicolae Ivan, reîntemeietori ai Eparhiei și Mitropoliei Clujului. În cadrul cuvântului rostit, Mitropolitul Andrei a evidențiat activitatea celor doi mari ierarhi: „Mitropolia noastră a fost întemeiată de Sfântul Ștefan cel Mare. Vremurile fiind grele și tumultuoase peste românii din Transilvania, această mitropolie cu sufragana ei de la Vad, n-a durat multă vreme. Când însă, după Unirea cea mare, au fost prielnice condițiile, în anul 1921 vine vrednicul de pomenire episcop Nicolae Ivan și reîntemeiază eparhia. În 2005 Mitropolitul Bartolomeu reîntemeiază Mitropolia. De aceea am socotit că, cele două date când au trecut la cele veșnice ambii ierarhi, respectiv 31 ianuarie și 3 februarie, fiind apropiate, e bine să-i pomenim împreună, pentru că ei în împărăția lui Dumnezeu împreună sunt și noi credem că Dumnezeu le-a făcut parte de odihnă acolo sus în cer”.

Primul Mitropolit al Clujului, s-a născut în 18 martie 1921, în comuna Glăvile, jud. Vâlcea, primind la botez numele de Valeriu. După școala primară, a urmat Seminarul „Central” din București, Facultatea de Medicină și Conservatorul de Muzică din Cluj, Facultatea de Teologie din București și Aca-

leacului și Clujului, iar în 2006 a fost ales mitropolit. Primul Mitropolit al Clujului, BARTOLOMEU ANANIA, a trecut la cele veșnice în 31 ianuarie 2011, la vârsta de 89 de ani și este înmormântat în cripta ierarhilor, din subsolul catedralei mitropolitane din Cluj-Napoca.

Episcopului Nicolae Ivan s-a născut pe data de 17 mai 1855, în localitatea Aciliu din județul Sibiu. A fost învățător în Săliște, preot în penitenciar, profesor de religie și redactor responsabil la *Telegraful Român*. Episcop al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului a fost numit în anul 1921. Episcopul Nicolae Ivan a trecut la Domnul în ziua de 3 februarie a anului 1936, fiind înmormântat în cripta ierarhilor din subsolul Catedralei mitropolitane din Cluj-Napoca.

PS Mitropolit Bartolomeu Anania (18 martie 1921 - 31 ianuarie 2011)

Tableta lunii februarie Întâmplare de vacanță

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan (Statele Unite)

In octombrie 2012, am revenit din Statele Unite, pentru o lună, la Borloveni din Banat, așa spune la „locul” de bază: pentru a revedea cerul, pământul, mormintele strămoșilor, casa străbună, și Țara Almajului, în toată măreția ei. Ca de fiecare dată, reîntâlnirea a fost zguduitoare pentru puterile mele emoționale. Amestec de entuziasm, exces și exuberanță.

Am putut revedea casa străbună și câte ceva din cele aproape douăzeci de hectare de păduri, livadă și arabil, pe care le stăpânesc în devălmășie cu o vară a mea, locuind acolo. Din nou am jurat, în inima mea, să nu uit niciodată ce datorez strămoșilor și să decid că ar fi preferabil pentru mine, în orice clipă, să îmi pierd mâna dreaptă, decât să împrăzesc o palmă de pământ străbun.

Cu nespuse bucurie, mi-am revăzut vecina (de fapt o adevărată soră) Iuliana, cu feciorul ei, Ianas și, bun înțeles, l-am revăzut pe fratele Ion Bănuș, pe părintele Petrică Zamela, pe profesorul Pavel Panduru și comunitatea de creștini. Pentru mine ei sunt „lumea”.

Între altele, am rămas fermecat de lucrările vrednicului părinte profesor dr. Petrică Zamela. Cimitirul, „mortaria” a fost pus în bună rânduială, „manelizarea” din interiorul Bisericii a fost îmblânzită la nivel suportabil, troițe și monumente creștine au fost așezate în lungul hotarului, dându-i o specială dimensiune spirituală, iar casa parohială, rămasă în ultimele șase decenii o adevărată ruină jalnică, a căpătat nu doar un aspect demn, dar o dimensiune aproape mistică. Fiecare încăpere are propria ei personalitate, și decorul îl reprezintă icoanele vechi, lăsate în părăsire până acum câțiva ani, pe care părintele le-a restaurat, așa zice, miraculos.

În cursul șederii, pe lângă condamnabile excese, am putut să văd iarăși Almajul și să am privilegiul de a urca, spre admirare și rugăciune, pe culmea Semenicultui, Kogaianul Almajului. Am înțeles că eu am intrat între almăjenii care aparțin trecutului, am intrat, de fapt, în nobila categorie, a moșilor. Într-un fel, consider asta o promovare și o provocare. Am mai înțeles că prezentul și viitorul aparțin celor care azi sunt tineri, în putere, gata de „bătaie”. Eu sunt încredințat că cea mai de seamă menire a lor este să păstreze neștirbita proprietatea comunei almăjene. Copiii lor și nepoții noștri niciodată nu vor trebui să aibă învoirea unui străin spre a se urca pe culmea Semenicultui și a spune: „este al nostru”.

Ca întâmplare personală, mărturisesc că majoritatea vremii am stat singur în vasta casă strămoșească, „Casa Boldea”. Stăteam în gangul miraculos al ei și priveam, fără sațiu, pădurea, „cracul Bolgii”, cu frumusețea lor, care mie îmi pare fără egal. Am simțit, în tot acest timp, că în casă mai era „cineva”, se mai afla acolo o entitate. Nu negativă, ci pozitivă, binevoitor-constructivă, dar și critică, la nevoie. Nu știu ce putea să fie. Nici nu am iscodit, nici nu m-am speriat și nici măcar nu am fost surprins. Poate că era duhul unui strămoș, poate că era duhul casei sau poate era duhul veșniciei care cere responsabilitate. Dar știu că era acolo și m-am simțit în mai mare siguranță, și m-am simțit liber.

Mitropolitul Bartolomeu Anania și dialogul său cu Dumnezeu

Evocare la dol an de la trecerea sa în veșnicie

Pr. Iulian Paul Ișip

Mântuitorul Iisus Hristos are un mod inedit de a dialoga cu oamenii mari. De fapt, în mod direct, deschis și nu în pilde, a vorbit de foarte puține ori și cu foarte puțini oameni. I-aș aminti pe fariseul Nicodim, pe femeia samarineancă, pe sutaș, pe cananeanca și, în ultimele clipe înainte de patimi, le vorbește deschis și apostolilor. În rest, vorbește în pilde, îi vindecă pe oameni fără prea mult dialog și fără explicații sau discuții teologice profunde.

I-am amintit totuși pe câțiva din cei cu care a vorbit direct, provocând subiecte teologice înalte. Scopul oricărei discuții era de a descoperi o realitate duhovnicească mai înaltă. Pentru atingerea acestui deziderat, Mântuitorul insistă, este aspru în limbaj, muștră pe alocuri, dar toate acestea se detensionează și conduc spre descoperirea celor de sus. Atât muștrărilor Sale, cât și limbajului „dur”, partenerii Săi de dialog au reacționat așa cum trebuia. Nicodim și-a însușit ceea ce nu știa, samarineanca și-a schimbat viața, iar cananeanca i-a dovedit că și câinii au nevoie de hrană și chiar dacă nu sunt hrăniți ca niște oameni se mulțumesc și cu fărâmiturile căzute de la masa stăpânilor. Nici o reacție violentă, nici un refuz al dialogului nu s-a semnalat în Scriptură din partea oamenilor pe care Mântuitorul i-a ales ca parteneri de dialog.

Un astfel de dialog a purtat Mântuitorul „în vremurile acestea mai de pe urmă” cu vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu Anania. Un dialog direct, deschis, uneori aspru, dar în cele din urmă revelator, plin de putere și pilduitor pentru toți aceia care se află pe calea desăvârșirii. Dialogul acesta nu s-a purtat în taină, nici departe de ochii lumii și nici în afara lumii în care trăim. Intensitatea lui n-a fost umbrită nici de împrejurările istorice dificile și nici de spațiul în care s-a înfiripat, fie în închisoare sau în afara ei, fie în țară sau în străinătate. Peste tot, el s-a purtat lăsând urme vrednice de laudă. E drept că nu toți l-au recunoscut ca atare. El a fost recepționat după starea credinței și puterea de înțelegere a fiecăruia. E lesne de înțeles de ce puterea politică comunistă n-a vrut să pătrundă în tainele acestui dialog, e ușor de înțeles invidia asemănătoare atitudinii lui Cain a unora care n-au fost ei înșiși partenerii de dialog ai divinului, e limpede de înțeles aversiunea violentă și plină de ură a dușmanilor adevărului. Față de toată această conjunctură nefavorabilă, Mitropolitul a rămas statornic și fidel acestui dialog. Și când spun aceasta mă gândesc la faptul că Mitropolitul Bartolomeu a fost mereu același, atât în detenție, cât și în libertate, în țară sau în afara ei, ca diacon sau preot, ca arhiepiscop și mitropolit, atât în lipsuri, cât și în bunăstare. Aceasta este credința neclătinată de furtună a oamenilor puternici, pentru care contează mai mult „cetatea nefăcută de mâini omenești, cea veșnică din ceruri”.

Statornicia și credința neclătinată de vânt este prima dovadă concretă a dialogului pe care Părintele mitropolit l-a purtat cu Dumnezeu. Dar cele două virtuți nu sunt singurele care stau la baza acestei comuniuni. Pe lângă acestea adăugăm dreapta măsură a lucrurilor. Părintele Bartolomeu a știut foarte bine să cumpanească între bine și rău. Chiar și atunci când avântul tineresc l-a prins în mreje periculoase, a știut cum să iasă din ele fără a face compromisuri, fără a fi laș, asumându-și greșeala și suferind pentru ea. Este ilustrativă în acest sens perioada în care a făcut parte din frăția de cruce a legionarilor, motivul principal al tuturor detențiilor sale, și modul în care s-a „dezis” de ea, nu pentru a pactiza cu noul regim sau pentru a avea anumite foloase, ci pentru a arăta că, în ceea ce-l privește, nu contează nimic mai mult decât relația cu Dumnezeu, relația pentru care nu ai nevoie nici de frății de cruce, nici de partide politice și nici de asociații sau altfel de înfrățiri omenești. Dreapta sa socotință reiese mai ales din relațiile sale cu semenii. Atunci când a fost un funcționar neînsemnat în aparatul patriarhiei nu s-a folosit de trecerea sa înaintea patriarhului Justinian pentru a accede în ierarhia bisericească. Nu a lingușit pe nimeni, din contră a avut mult de suferit în viață pentru că a avut întotdeauna o opinie fermă. Atunci când Dumnezeu a socotit ca el să slujească Biserica, în calitate de ierarh, nu a căutat să fie lingușit și nici lăudat de nimeni și pentru nimic. A știut să laude el pe alții, atunci când se realiza ceva și a știut să-i mustre pe cei care nu săvârșeau ceea ce erau

datori. N-a contat pentru el niciodată cine este cel pe care-l laudă, sau cel pe care-l muștră. Fie om simplu, fie om politic, fie preot sau vlădică, toți s-au bucurat de aceeași considerație și prețuire, ori au trebuit să treacă prin focul neîndurător al omului pentru care nu exista compromis. A știut să-l laude pe păstorul de oi pe care l-a văzut pe dealurile Năsăudului, dar a știut și n-a pregetat să-l mustre pe omul politic care a întârziat la o ceremonie religioasă, sau pe mitropolitul care a găsit cu cale să se împărtășească cu cei de alte confesiuni. În toate aceste manifestări nu s-a vădit a fi un om cu răutate și nici un om cu veșnică dorință de a pedepsi, ci, dimpotrivă, un om care era conștient de faptul că Dumnezeu nu dorește „moartea păcătoșului, ci ca acesta să se întoarcă și să fie viu”, dar și de faptul că Dumnezeu judecă „după adevăr”. Știa mitropolitul și faptul că nu toate bolile se pot vindeca cu medicamente, ci pentru unele e nevoie de intervenții chirurgicale. De aceea a mai mânuit câteodată și bisturiul pentru a îndepărta răul din rădăcină.

Unii au dorit cu tot dinadinsul să-l eticheteze ca fiind tradiționalist și conservator. Neadevărul acestor categorisiri se vede cu ochiul liber, din modul în care a organizat Arhiepiscopia Clujului. Nimic din organizarea acesteia nu vădea conservatorism, tradiționalism sau ceva de acest gen. Desigur, nu în sensul unui conservatorism demodat și retrograd. A știut foarte bine cum să apere învățătura de credință ortodoxă și cum s-o împărtășească în prezentul cotidian. E bine să se ia în seamă faptul că în Cluj există multe confesiuni religioase, iar relațiile eparhiei Clujului cu celelalte confesiuni au fost pilduitoare în timpul păstoriei sale. Aceasta nu înseamnă amestecare a doctrinelor, nu înseamnă împărtășire la alte confesiuni, ci înseamnă respect și bună-înțelegere. E drept că Mitropolitul Bartolomeu s-a opus unor așa-zise proiecte de catehizare, girate de diferite asociații occidentale. Aceasta însă plecând de la faptul că Biserica poate ea însăși să-și alcătuiască astfel de programe și nu are nevoie de implicarea

altora, fie ea și financiară. Cine ar fi mai în măsură decât Biserica să-și catehizeze propriii credincioși. Iar în eparhia Clujului s-au derulat proiecte catehetice concrete și cu rezultate bune, chiar foarte bune. De la cântarea omofonă, la *Cartea deschisă a împărăției* (un veritabil manual de cateheze liturgice) și până la apariția Bibliei în format electronic, sau la predicile audio ale Mitropolitului, disponibile pe internet, se vede clar cum aspectul statornic al tradiției a îmbrăcat o formă dinamică în cel mai bun sens al cuvântului.

Despre Mitropolitul Bartolomeu se pot spune multe, dar dacă nu vorbim despre predicile lui la duminici, sărbători și la diferite evenimente, n-am spus aproape nimic. Ascultându-l pe părintele mitropolit vorbind la catedrală, la Nicula sau în altă parte te simțai în

Mitropolitul Bartolomeu Anania

directă relație cu Dumnezeu. Vocea lui caldă, cuvintele pline de miez rostite din amvonul catedralei îmi răsună și acum în auz și sunt o prezență mângâietoare. Sunt conștient abia acum cât de mult au însemnat predicile lui în formarea mea teologică. Ca elev seminarist, ca student teolog și, mai apoi, ca preot am încercat să pun în practică ceea ce am învățat de la ilustrul mitropolit: să fiu aplecat spre studiu, să am frică de Dumnezeu și dragoste față de cuvântul rostit credincioșilor, pe care Dumnezeu mi i-a dat spre păstorie.

Așa după cum Sfântul Vasile cel Mare a realizat o remarcabilă operă filantropică și gospodărească prin cuvânt, la fel este și în cazul vrednicului nostru ierarh Bartolomeu. În cuvintele sale se vădea scriitorul Valeriu Anania, dar nu era numai atât. În ele se revela legătura deschisă și sinceră a lui cu Dumnezeu. De aceea e Bartolomeu mare, pentru că prin el a lucrat Dumnezeu, de aceea sunt sfinții mari, de aceea sunt mari Nicodim, samarineanca, sutașul sau cananeanca, fiindcă Dumnezeu a găsit disponibilitate la dialog și deschidere pentru a lucra în lume cu ei. Se cuvine, așadar, ca memoria acestora s-o păstrăm cu sfințenie, iar dialogului lor cu Dumnezeu să căutăm să-i fim beneficiari.

Acum, la împlinirea a doi ani de la trecerea în veșnicie a Părintelui nostru Bartolomeu Anania, suntem îndemnați, de cel ce ne-a crescut și ne-a format, la un dialog deschis, sincer cu noi înșine și cu Dumnezeu, urmând îndemnul inspirat al Sf. Ap. Pavel, pe care și Mitropolitul Bartolomeu l-a dovedit față de mentorii săi intelectuali și duhovnicești: „Aduceți-vă aminte de mai-marii voștri, care v-au grăit vouă cuvântul lui Dumnezeu; priviți cu luare aminte cum și-au încheiat viața și urmați-le cre-

Hramul Instituțiilor de Învățământ Teologic Ortodox din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

Pr. Florin-Cătălin Ghiț,
Andreea Păgășan, Grigore Sâmboan

Facultatea de Teologie Ortodoxă și Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca și-au sărbătorit hramul în ziua de 30 ianuarie, dată la care instituțiile de învățământ teologic ortodox din întreaga lume își serbează ocrotorii, pe Sfinții Trei Ierarhi. Ambele unități de învățământ din municipiul Cluj-Napoca au organizat, în săptămâna premergătoare sărbătorii, o serie de activități teologice, culturale-artistice și științifice, care au marcat importanța teologiei și a legăturii acesteia cu diverse dimensiuni și expresii ale spiritului.

Prima manifestare a avut loc luni, 21 ianuarie, de la ora 17, în sala Nicolae Ivan, când a fost organizată o sesiune de comunicări științifice despre viața, activitatea și opera teologică a Sfântului Ioan Gură de Aur. Responsabil cu această activitate asistentul univ. dr. Adrian Podaru, care, împreună cu studenții teologi, a pregătit o serie de comunicări legate de: preoție în concepția Sfântului Ioan Gură de Aur, omiliile către creștinii iudaizanti, gestionarea crizei din Antiohia din anul 387, Sfântul Ioan și autoritatea imperială, elemente legate de antropologia hrisostomică, cum ar fi păcatul și consecințele lui, raportul dintre libertatea umană și harul divin.

Conferință pe tema „Balada la Români”

O conferință cu tema „Balada la Romani” a avut loc vineri, 25 ianuarie, de la ora 17 în sala Nicolae Ivan a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. Aceasta a fost susținută de etno-muzicologul clujean Gelu Furdul și la eveniment au luat parte: Mitropolitul Clujului, ÎPS Părinte Andrei, vicarul Administrativ al eparhiei, Pr. Iustin Tira, președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai, pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, decanul Facultății de Teologie, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, precum și studenți și profesori ai școlilor teologice clujene. Momentul artistic a fost prezentat de conf. univ. dr. Elena Chircev, decan al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca. În cadrul conferinței, prof. Gelu Furdul a evidențiat câteva trăsături ale baladei populare și a vorbit de evoluția acestui gen de-a lungul timpului în spațiul românesc. Participanții au putut în același timp audia câteva exemple de balade populare, interpretate de rapsozi din diferite regiuni ale țării. În cadrul evenimentului, corul de Camera „Psalmodia Transilvanica”, dirijat de pr. prof. dr. Vasile Stanciu, a interpretat câteva piese din creația compozitorului Tudor Jarda. La final, ÎPS Părinte Andrei a vorbit despre frumusețea baladelor populare. Totodată, părintele decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, i-a felicitat pe cei care s-au implicat în realizarea acestui moment artistic.

Moment cultural-artistic organizat de Seminar

Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca a organizat luni seara o serie de manifestări culturale. Acestea au avut loc, de la ora 18, în sala Nicolae Ivan. În debutul manifestărilor, ÎPS Părinte Andrei le-a vorbit tinerilor teologi despre exemplul celor Trei Sfinți Ierarhi, sfătuindu-i să le urmeze viața și învățătura. A urmat apoi o sesiune de comunicări despre viața și teologia Sfinților Ierarhi: Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie Teologul și Sf. Ioan Gură de Aur, realizată sub coordonarea prof. de Dogmatică de la Seminarul Teologic, pr. Cristian

Cherecheș. Momentul a fost urmat de vernisajul unei expoziții de icoane pe sticlă, realizate de elevii de la cercul de pictură, coordonați de prof. Cristian Hideg. Manifestările s-au încheiat cu un recital de cântece tradiționale susținut de câțiva seminariști.

Întâlnirea d-lui Andrei Pleșu cu teologii clujeni

În dimineața zilei de marți, 29 ianuarie, teologii clujeni au avut prilejul de a-l asculta pe omul de cultură Andrei Pleșu și de a-i pune întrebări. Întâlnirea a debutat la ora 10 în aula Nicolae Ivan a Facultății. În deschiderea evenimentului din prezioa hramului, părintele decan Vasile Stanciu i-a urat bun-venit și i-a mulțumit invitatului că a răspuns invitației Înaltpreasfințitului Părinte Andrei de a participa la manifestări, pentru a face „ca sărbătoarea să fie mai bogată, mai frumoasă, mai luminoasă”, în prezența unui „mare spirit”. Apoi, în deschiderea întâlnirii dintre omul de cultură și cadrele didactice și studenții instituției de învățământ superior, părintele decan a făcut o scurtă prezentare a Facultății, afirmând că ea „este martiră cel puțin de două ori. Dacă se tot vorbește de Biserica martiră, ei bine și școlile de teologie sunt martire. Această Facultate de Teologie, înființată în anul 1924, desființată în 1952 de către regimul comunist, a suferit la acea dată un prim martiraj. Iar al doilea martiraj l-a suferit prin tributul de sânge pe care profesori ai acestei Facultăți au trebuit să-l plătească, unii dintre ei la Aiud, alții în alte locuri, în închisorile comuniste. Și așa dori să pomenesc doar pe părintele Galaction Munteanu, care a murit la Aiud, un ilustru profesor de teologie biblică, pe profesorul Florea Mureșan, pe profesorul Alexandru Ivașcu

Cadre didactice ale Facultății de Teologie Ortodoxă și ale Seminarului, pe treptele Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, 30 ianuarie 2013. În centru, ÎPS Mitropolitul Andrei și Prorectorul Universității „Babeș-Bolyai”, d-nul prof. univ. dr. Ioan Bolovan

și pe părinte Ioan Bunea, care a făcut, și el, ani buni de închisoare. În anul 1990, cu voia lui Dumnezeu și cu bunăvoința celor care ne conduceau la vremea respectivă, s-a reînființat această instituție de teologie. În mijlocul nostru se află

Întâlnirea domnului Andrei Pleșu cu teologii clujeni, 29 ianuarie, Aula Nicolae Ivan a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca

una dintre cele mai mari personalități ale culturii contemporane, în calitate de scriitor, eseist, estetician, și de istoric al artei”.

În deschidere, domnul Andrei Pleșu a mulțumit Înaltpreasfințitului Andrei pentru invitația generoasă, la care a avut bucuria să poată răspunde. A urmat apoi alocuțiunea adresată de către domnul Andrei Pleșu studenților.

Sfânta Liturghie din ziua sărbătorii Sfinților Trei Ierarhi

Elevii și studenții teologi au participat în data de 30 ianuarie, ziua praznirii Sfinților Trei Ierarhi, la Sfânta Liturghie în catedrala mitropolitană din Cluj-Napoca, pentru a-și cinsti patronii spirituali ai instituțiilor de învățământ teologic, cei trei Sfinți: Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur. Ca în fiecare an, în ziua praznicului, corul Facultății și al Seminarului au dat răspunsurile la Sfânta Liturghie, oficiată de ÎPS Andrei, Mitropolitul Clujului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. În cuvântul de învățătură adresat celor prezenți, Înaltpreasfințitul Andrei a spus: „Pentru toți creștinii, dar în special pentru tinerii teologi, Sfinții Trei ierarhi sunt modele de sfințenie. Sărbătoarea celor trei s-a fixat pe vremea lui Alexie Comnenul, în veacul al XI-lea. Era o dispută între credincioși. Unii îl venerau în mod absolut pe Sfântul Vasile, alții pe Sfântul Ioan, alții pe Sfântul Grigorie. Și ne spune Sinaxarul că ei, toți trei, i s-au arătat lui Ioan, episcopul Evhaitelor și i-au zis: «Noi, în cer, lângă Hristos, una suntem. Niciunul nu-i mai mare decât celălalt. De ce să se facă pricină de sminteală între creștini din cauza noastră? Fixează o zi de sărbătoare, în care să fim pomeniți toți odată».

La finalul Sfintei Liturghii ierarhul le-a adresat tinerilor un cuvânt de învățătură în care le-a dat drept pildă de urmat viața și învățătura celor trei ierarhi: „Dascăli noștri și ucenicii noștri să devină oameni sfinți și școlile teologice de la Cluj să fie niște «școli» care să producă sfinți. Vă felicităm, cu prilejul hramului. Să dea Dumnezeu ca, după spusa Sfântului Ioan Teologul, după cum bine mergeți cu sănătatea, bine să mergeți cu credința. La mulți ani!”. La rândul său, decanul Facultății, părintele profesor Vasile Stanciu a adresat un

cuvânt în care a evidențiat modelul Sfinților Trei Ierarhi pe care trebuie să-l urmeze profesorii și studenții teologi: „Sfinții Trei Ierarhi, pe lângă dimensiunea duhovnicească a teologiei, au promovat și o dimensiune academică, universitară, și de aceea ei ne sunt modele, atât ca preoți, ca slujitori, cât și ca dascăli de teologie. Acest lucru nu numai că ne onorează, pentru că ei au dobândit o cultură extraordinară a timpului, dar ne și obligă. Și dorim să ridicăm dimensiunea

academică, universitară a teologiei cel puțin la pedestalul Sfinților Trei Ierarhi, dacă nu la nivelul minții lor”.

La manifestare a participat și prorectorul Universității Babeș-Bolyai, profesorul univ. dr. Ioan Bolovan care a transmis mesajul Rectoratului: „Facultatea de Teologie Ortodoxă, împreună cu celelalte trei facultăți de teologie din cadrul Universității Babeș-Bolyai, aduc în cadrul Universității acea îmbinare între știință și credință pentru că distinșii noștri colegi de la Facultatea de Teologie Ortodoxă sunt renumiți, sunt cunoscuți și recunoscuți în țară și în străinătate pentru contribuțiile lor științifice în domeniul istoriei bisericești, patristice și altor specializări teologice. Dar, în același timp, colegii noștri sunt și doctori sufletești, nu numai ai studenților și ai seminariștilor, ci și ai altor studenți de la Universitate, sunt doctorii și consilierii noștri și ai corpului academic. Vă urez, în numele domnului Academician Profesor Ioan Aurel Pop și al tuturor colegilor din conducerea Universității noastre: o sărbătoare binecuvântată pentru corpul academic și studenții Facultății de Teologie Ortodoxă”. Au fost prezenți la Sfânta Liturghie și reprezentanți ai Inspectoratului Școlar Județean, profesori universitari și alte oficialități locale și județene.

Sărbătoarea hramului școlilor teologice clujene s-a încheiat în seara zilei de 30 ianuarie, în sala Muzeului Arhiepiscopiei Clujului, situat la subsolul Catedralei Mitropolitane, cu un moment cultural dedicat comemorării și omagierii vrednicului de pomenire Mitropolit Bartolomeu. În cadrul acestei manifestări, Înaltpreasfințitul Mitropolit Andrei și domnul Andrei Pleșu au evocat personalitatea reîntemeietorului Mitropoliei de la Cluj.

Sfințirea caselor de Bobotează. Dar a birourilor?

Pr. Georget Rednic

Prolegomena

La începutul fiecărui an, aproape orice om își face planuri în legătură cu ceea ce vrea să realizeze, din punct de vedere familial, profesional, material și duhovnicesc, în anul care urmează. Dacă așteptările legate de familie, de profesie și de bunurile acestei lumi se pot schimba de la un an la altul, atunci când vorbim de viața duhovnicească constatăm că în fiecare an scopul este același: căutarea sfințeniei, a desăvârșirii, a trăirii în Împărăția lui Dumnezeu, încă de pe când suntem în împărăția acestei lumi. Dorința după sfințirea vieții ar trebui să fie atât un imbold exterior, dorit de Tatăl, care ne-a zidit și ne cere „Fiți sfinți, că Sfânt sunt Eu, Domnul, Dumnezeul vostru!” (Levitic 19, 2), cât și un imbold interior, căutat de fiu, care urmărește să se „sfințească numele Lui” – al Tatălui – (Matei 6, 9) prin „întreaga ... purtare” (1 Petru 1, 15). Faptul că desăvârșirea este unul și același lucru cu sfințenia este mărturisit de Însuși Mântuitorul, Care ne cere: „fiți voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este!” (Matei 5, 48). Însă la desăvârșirea vieții nu ajungem decât după ce am fost încercați în credința noastră și am dat dovadă de răbdare și statornicie în ea (Iacov 1, 3-4). Împărăția lui Dumnezeu este un alt sinonim pentru sfințenie sau desăvârșire. Dacă căutăm sfințenia și desăvârșirea în viața aceasta, este cât se poate de firesc să vorbim și de căutarea Împărăției lui Dumnezeu. Sfântul Ioan Botezătorul propovăduiește „că s-a apropiat împărăția cerurilor” (Matei 3, 2), Mântuitorul și apostolii propovăduiesc iminența venirii acesteia (Matei 4, 17; 10, 7), însă merg mai departe și vestesc faptul că această „împărăție a lui Dumnezeu este înlăuntrul nostru” (Luca 17, 21) și că, dacă vom fi asemeni copiilor în ceea ce privește răutatea, „împărăția lui Dumnezeu este” (Marcu 10, 14) deja a noastră, ca o pregustare a ceea ce va fi. Părintele Arsenie Boca spune: „să nu creadă cineva că poate să fie moștenitor al Împărăției lui Dumnezeu dacă nu a gust din ea încă din această viață”.

Sfințirea ambientului

Având în vedere cele expuse mai sus

putem afirma, fără să exagerăm, că fie conștient, fie inconștient sfințirea caselor, la începutul anului, are menirea de a contribui la sfințirea vieții omului, la desăvârșirea comunității cu Creatorul său, la pregustarea Împărăției lui Dumnezeu încă din această viață. Creștinul care se ostenește să fie asemeni Dumnezeului său, sfânt, care dorește să fie asemeni Tatălui său, desăvârșit, care caută să fie moștenitor al Împărăției lui Dumnezeu încă din această viață, nu poate să fie indiferent față de tot ceea ce îl înconjoară. El este pe deplin conștient că întreaga „făptură a fost supusă deșertăciunii”, ... „că și ea, făptura însăși, se va elibera din robia stricăciunii” (Romani 8, 21-22), iar prin viața dusă în sfințenie se contribuie la eliberarea de sub „stăpânitorul lumii acesteia” (Ioan 12, 31).

Între maximele rămase din înțelepciunea populară se numără și acest arhicunoscut dicton „Omul sfințește locul”. Dacă suntem de acord cu el, trebuie să facem câteva precizări suplimentare. În primul rând facem precizarea că poate să fie vorba de o sfințire a unui loc, a unui obiect, a unei făpturi însuflețite atâta vreme cât cineva – e vorba de o persoană –, caută sfințirea propriei sale vieți. Lui Moise, pe muntele Horeb, i se descoperă Dumnezeu și îl avertizează că „locul pe care stă este pământ sfânt” (Levitic 3, 5). Altarul de jertfă din Vechiul Testament în urma aducerii jertfei pentru păcat devenea sfânt și sfințea pe tot cel ce se atinge de el (Levitic 29, 37). Sfântul Apostol Pavel atrage atenția că „bărbatul necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbatul credincios” (1 Corinteni 7, 14). Așadar locuri, obiecte și ființe, potrivit credinței creștine, contribuie la sfințirea vieții noastre. În al doilea rând, trebuie subliniat faptul că un loc sau un obiect, odată sfințite, nu rămân impregnate de sfințenie în mod necondiționat pe vecie. De aceea, actele liturgice de sfințire a locurilor și obiectelor se repetă de fiecare dată când omul care caută sfințenia sim-

te această nevoie. De asemenea, o persoană care duce o viață în sfințenie la un moment dat nu este decretată în mod automat sfântă. De aceea, căutarea sfințeniei trebuie înțeleasă ca un proces în continuă desfășurare de la prima zi în această lume, până la ultima secundă din viața pământească. În ultimul rând, aș vrea să atrag atenția asupra reversului a tot ceea ce s-a afirmat în acest fragment: „Omul poate să întineze locul”. Prin viața dusă în păcat omul întinează locul în care stă, pângărește obiectele pe care le atinge și spurcă persoanele cu care intră în contact.

Stergerea necurăției

Ecclesiastul atrage atenția că „pe pământ nu este om drept care să facă binele fără să greșească” (Ecclesiast 7, 20), iar dreptul Iov se întreabă „cine-i curat de tină?” Și tot el răspunde: „Nimeni, chiar dacă-i va fi viața o zi doar pe pământ” (Iov 14, 4). Această realitate a păcatului și implicit a păcătoșeniei o mărturisește și Sfântul Ioan Evanghelistul prin cuvintele „dacă zicem că noi nu avem păcat, pe noi înșine ne amăgim și adevărul nu este întru noi” (1 Ioan 1, 8), dar și rugăciunile care se fac pentru cei adormiți, în care noi mărturisim că „nimeni dintre cei vii nu este fără de păcat”. Așadar păcatul este o realitate în viața omului chiar dacă acesta ar trăi doar o singură zi și, prin urmare, iminența întinării locului, a pângării obiectelor și a spurcării celor din jurul nostru este o realitate care nu poate să fie contestată de cei care se numesc creștini.

Având în vedere pe de-o parte această realitate a păcatului în viața celor care fac parte din Biserică, dar și strădania lor de a-și sfinți viața, Hristos, care este Capul Bisericii și are grijă de fiecare mădular al Trupului Său, a rânduit cel dintâi prilej de sfințire a vieții: împărțirea cu Trupul și Sângele Său, care se face spre iertarea păcatelor și spre viața de veci.

Așadar nu se șterge păcatul din viața omului fără a pune ceva în loc, ci împreună cu iertarea se sâdește dorința după viața de veci, după Împărăția lui Dumnezeu, după sfințenie. Odată sădită conștient această dorință de sfințenie, ea se reverberează în toate aspectele vieții omului. Această realitate se poate constata și astăzi cu multă ușurință dacă avem în vedere slujbele pe care le găsim în cărțile de cult. Creștinul nu se mulțumește să-și sfințească propria viață prin împărțirea cu Trupul și Sângele lui Hristos, nu se mulțumește

să sfințească casa în care locuiește și anexele în care își desfășoară activitatea zilnică, ci caută să sfințească țarinile pe care le-a lucrat, animalele cu care își câștigă traiul, cerealele pe care le-a recoltat, corabia cu care umblă pe mare, mașina cu care se deplasează, școala în care învață copiii; într-un cuvânt caută să sfințească tot ceea ce vine în contact cu el.

Schimbarea firii

În ajunul Bobotezei, „firea apelor se schimbă”, apa se sfințește și devine purtătoare de sfințenie, iar locurile, obiectele și persoanele care sunt stropite cu ea se curățesc, se sfințesc, își recapătă frumusețea cea dintâi. Așadar, în credința creștină, apa nu este apreciată doar pentru proprietatea de a curăța mizeria materială de pe locuri, obiecte și persoane, ci și pentru capacitățile ei de regenerare spirituală. Dacă, prin păcat, omul se spurcă, atunci prin baia botezului el primește cea dintâi curățire, apoi pentru o curățire continuă are la îndemână baia lacrimilor în Taina Mărturisirii când își plânge păcatele, urmând ca apoi prin aghiasma mică și mare el se angajează continuu într-o viață de sfințenie.

Un obiect în sine este neutru din punct de vedere material, moral sau spiritual. El primește valențe pozitive sau negative în funcție de întrebuintarea pe care o primește din partea omului. Astfel, un obiect în mâna unui om păcătos va deveni un instrument de satisfacere a propriilor păcate, în timp ce în mâna unui care caută sfințenia va deveni un mijloc de accedere la aceasta. De asemenea, un loc, în sine, are aceleași caracteristici de neutralitate, însă prin lucrarea omului el poate să devină un loc al fărădelegii sau un loc de sfințenie. Fără să greșim putem spune că totul depinde de om, dacă va căuta să-și sfințească propria viață, va căuta mai devreme sau mai târziu să sfințească locurile cu care vine în contact și obiectele pe care le folosește.

(va urma)

Incinerarea la români

Mircea Gelu Buta

Mi s-a fost întrebare de un amic, dacă un creștin ortodox poate fi incinerat după moarte. De la bun început trebuie precizat că Biserica Răsăriteană nu simte repulsie față de trup și îl cinstește. Repulsie față de trup observăm în religiile orientale și în idolatrie. În al doilea rând, arderea (incinerarea) morților, ca de altfel și îngroparea lor nu are doar un caracter practic, ci și profund simbolic. Respectiv, faptul de-a prefera arderea morților sau dimpotrivă îngroparea lor, nu se epuizează la nivelul logicii, ci ține de ființa mai profundă a existenței omului. Este vorba de raportarea lui la cel mai acut fenomen limită a propriei existențe, moartea. Sensul pe care omul îl atribuie morții își pune pecetea pe opțiunea lui pentru una din aceste două variante.

Dorința dispariției sau a păstrării în mormânt a trupului mort este direct legată de întreaga atitudine a omului față de moarte. Când cineva dorește să uite de ea, este firesc să rupă orice legătură cu moartea sau cu tot ce îi amintește de ea. Societatea secularizată de azi îl ajută din plin pe omul doritor să treacă sub tăcere propria moarte, facilitând în acest climat dispariția trupului omenesc mort.

Desfășurarea ceremonialului de înmormântare duce la prăbușirea multor valori din jurul nostru. Mai întâi, o distincție între viață și moarte. Dacă moartea constituie limita ireductibilă a vieții, cei vii trebuie să țină cont de această limită, dându-i un nume. Fără aceasta, moartea își pierde sensul, dând naștere unor situații fără nume, identificate sub forma unor vieți lipsite de conștiința propriilor lor limite.

Momentul în care cei vii își iau rămas bun de la cel mort, reprezintă un moment al reculegerii, un moment în care aceștia fac analiza propriei vieți. În fața unui mormânt ne regăsim pe noi înșine și aflați în fața propriului eu, ni se întâmplă să ne plângem propria existență. Plângându-i pe alții, plânsul reprezintă disconfortul pe care îl încercăm trăind limita.

Toți am trăit acest moment al despărțirii și cu toții am avut sentimentul că înmormântăm o parte din noi. Astfel, moartea încetează a mai fi trăită ca un întuneric copleșitor, devenind sub forma unei limite interiorizate lumina pe care viul o răsfrânge asupra lui însuși.

Ritul are menirea de a desființa imaginea morții invadatoare și delirantă, transformând-o în viață lipsită de conștiința propriei sale limite. Dar sensul morții și ritualul înmormântării ne mai ajută la ceva. Ne ajută să luptăm împotriva violenței celor vii, punând astfel în evidență diferența între animale și oameni. În „Antigona” lui Sofocle, la un moment dat corul cântă: „Dintre toate minunile lumii, cea mai mare este omul. El străbate marea înspumată, băntuită de furtuni urlătoare...”

Simțirea și etosul fiecărui popor față de cei morți își lasă amprenta sau se întipărește și în limba sa, reușind să se mențină vie în viața cotidiană. În limba română, se spune despre mort că este „adormit întru Domnul”. În mod firesc nimeni nu se gândește să îl ardă pe acela despre care avem sentimentul că doarme, în afară de cazul în care îl urăște de moarte. Mai mult, celui mort i se spune iertat, iar verbul grecesc „a muri” îl are ca sinonim pe „a fi iertat”. Iată o sinteză grandioasă a simțirii și a etosului. A etosului, pentru că îl împacă pe cel ce iartă cu cel pe care îl iartă, dar și a simțirii, pentru că cel ce este iertat este adăpostit în spațiul vieții personale a celui care iartă. Pentru el se fac pomeni la soroace clar rânduite, pe care tradiția le leagă de diversele faze ale descompunerii trupului. Mormântul reprezintă loc de pelerinaj și pomenire pentru toți cei care l-au iubit și l-au iertat.

Biserica nu își impune credința și ritualurile celor străini ei. Dar nici cei străini de ea nu trebuie să-i ceară să binocuvanteze opțiunile făcute după bunul lor plac. Arderea trupului neînsuflețit poate fi aleasă în mod liber, dar nu poate fi transformată într-un act bisericesc. Se poate asocia funerariilor civile, însă poziția Bisericii față de ea nu poate să nu fie una negativă.

Sfinții Trei Ierarhi – model de mărturie creștină

Pr. Adrian Cherhaț

Sfinții reprezintă întotdeauna pentru creștinul ortodox un reper orientativ în abordarea problemelor vieții de zi cu zi și în adoptarea unei atitudini potrivite în fața provocărilor de orice fel care vin din partea lumii seculare. Mai ales pentru trăirea vieții în Hristos acești eroi ai credinței oferă de fiecare dată calea adevărului prin modelul lor de viață, prin învățăturile din scrierile lor și mai ales prin sprijinul duhovnicesc arătat în momentele de cumpănă ale vieții noastre. În acest sens, sfinții sunt garanția permanentă că învățăturile Evangheliei lui Hristos sunt viabile în orice context istoric, aducând lumii adevărate „dovezi științifice”, verificate aproape empiric în viața lor, asupra adevărilor mântuitoare și a dreptei credințe.

În contextul sărbătorii Sfinților Trei Ierarhi (30 ianuarie), a avut loc în ziua de 29 ianuarie 2013 în biserica mare din localitatea Feldru, județul Bistrița-Năsăud, cu hramul „Sfinții Trei Ierarhi”, o activitate educativă organizată de Parohia ortodoxă și Liceul Tehnologic din localitate. Invitat la această manifestare a fost subsemnatul, inspectorul școlar de specialitate pentru disciplina Religie, susținând în fața elevilor și a dascălilor prezenți o conferință duhovnicească cu titlul *Sfinții Trei Ierarhi – model de mărturie creștină*. Inițiatorii acestei întâlniri au fost: Pr. Ioan Iliș și Pr. Grigore Toader, care păstoresc comunitatea ortodoxă din Feldru și care poartă numele a doi sfinți ierarhi sărbătoriți în 30 ianuarie, domnul profesor Gabriel-Ioan Terșanski, directorul școlii, care are de asemenea numele unui sfânt ierarh, și doamnelor profesoare de Religie Viorica Ștefan și Narcisa-Liliana Costinașiu.

Manifestarea a debutat cu o expoziție de planșe și picturi realizate de elevi despre Sfinții Trei Ierarhi, sub îndrumarea doamnelor profesoare de Religie, așezate în locașul de la subsolul bisericii. Părintele Grigore Toader a făcut introducerea la conferința prezentată, menționând legătura existentă între sărbătoarea celor trei mari sfinți, Vasile cel Mare, Gri-

gorie Teologul și Ioan Gură de Aur și biserica din Feldru, ai cărei ocrotitori sunt, dar și cu școala în general, acești mari sfinți fiind emblematici pentru cei aflați pe calea învățării. De asemenea, domnul director Gabriel-Ioan Terșanski s-a arătat deosebit de onorat de această colaborare cu Biserica, subliniind rolul credinței creștine în educarea culturală și profesională a tinerelor generații, sfinții ierarhi constituind exemple de urmat în acest sens.

În prelegerea ținută am creionat comparativ caracterul și înclinarea specifică în lucrarea duhovnicească a celor trei mari ierarhi ai Bisericii din secolul IV. Sfântul Vasile cel Mare, arhiepiscopul Cezareei Capadociei, a fructificat latura practică a credinței prin înființarea instituțiilor sociale, cunoscute sub numele de „Vasilade”, și ajutorarea aproapelui. Sfântul Grigorie Teologul, arhiepiscop al Constantinopolului în vremea Sinodului II Ecumenic, a aprofundat și lămurit pentru poporul lui Dumnezeu problemele legate de dreapta învățătură despre Dumnezeu Sfânta Treime. Sfântul Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, a impulsat prin lucrarea sa bucuria trăirii interioare a credinței, propunând calea ascezei ca sursă a acestei bucurii. După modelul treimic, aceste particularități ale lor nu s-au manifestat individual și exclusivist, ci au ieșit în evidență prin legătura strânsă cu celelalte.

Dacă Sfântul Vasile cel Mare a fost preocupat de viața practică socială, aceasta a fost determinată de acuratețea învățării de credință și viața ascetică pe care o ducea. Sfântul Grigorie Teologul s-a lansat în disputele dogmatice ale vremii, ridicând probleme teologice, pentru că avea o trăire spirituală intensă și afinitate pentru binele aproapelui său. Sfântul Ioan Gură de Aur prin cuvântările sale urmărea curăția sufletească pentru că avea în vedere dreapta credință (ortodoxia) și dreapta viețuire (ortopraxia) din viața creștină. Din această perspectivă, ei reprezintă pentru noi un model al Sfintei Treimi, atât prin cinstea și importanța egală pe care o au în Biserică, reliefată de sărbătorirea lor în aceeași zi, cât și prin contribuția individuală pe care au adus-o în lucrarea mântuitoare a Bisericii.

În acest sens, ei sunt numiți adesea în exprimarea teologică prin sintagma „Treime de arhierii” sau „Troită de arhierii”, care au desfășurat în lume lucrarea misionară a lui Hristos prin Biserică spre desăvârșirea creației. În fond, unitatea

lor, subliniată și de sărbătoarea din 30 ianuarie, exprimă unitatea lucrării mântuitoare a persoanei umane, care își pune în valoare în același timp cele trei puteri ale sufletului: gândirea, simțirea și voința. Prin acestea se arată și datorile naturale ale omului în trăirea religioasă, precum și metodele duhovnicești de împlinire a acestora. Minte este latura ființei care se îndreaptă spre Dumnezeu prin rugăciune, simțirea este virtutea care are în vedere echilibrul sinelui prin post, iar voința este puterea care se deschide către aproapele prin milostenie. Toate acestea, însă, lucrează întotdeauna împreună spre edificarea persoanelor umane în Biserică, căci dacă ar activa separat eficiența lor s-ar pierde.

Sfinții Trei Ierarhi, Vasile cel Mare, Grigorie Teologul și Ioan Gură de Aur, au înfrunțat concret aceste aspecte ale vieții creștine, socotiți fiind pe drept cuvânt „savanți” ai Bisericii, atât prin ceea ce au arătat în trăirea lor, cât și prin ceea ce ne-au lăsat în tezaurul de viață al credinței creștine. Ei au fost și vor rămâne protectori și sprijinitori ai școlilor, nu doar a celor teologice, ci a tuturor școlilor care promovează știința adevărată și educația omului, precum și ai celor aflați pe calea învățării spre desăvârșire. De asemenea, ei sunt etalonul în ceea ce privește dragostea față de Dumnezeu și oameni, învățătura cea dreaptă a Bisericii, interesul pentru studiul științific și dorința lucrătoare spre mântuire în această viață.

Spre final au fost lecturate câteva fragmente din scrierile celor trei sfinți ierarhi, care au transmis celor prezenți cuvântul purtător de putere al personalităților lor. S-au citit câteva rânduri din *Tălcuirea la Psalmi* a Sfântului Vasile cel Mare, referitoare la bărbatul fericit care nu umblă „în sfatul necredincioșilor”; din *Cuvântările teologice* ale Sfântului Grigorie de Nazianz, unde punctează imposibilitatea omului de a cunoaște deplin Ființa treimică a lui Dumnezeu în această viață; și din *Tratatul despre Preoție* al Sfântului Ioan Gură de Aur, despre sublimitatea slujirii preoțești și puterea harică de legare și dezlegare a acesteia. Întâlnirea a fost încheiată de două eleve de gimnaziu, care au interpretat melodios și înălțător două cântări duhovnicești despre trăirea curată a vieții creștine. Activitatea de la Feldru a arătat eficiența conlucrării dintre parohie și școală pentru o bună educație a copiilor, fiind în același timp și un exemplu de urmat pentru toți cei implicați în lucrarea de luminare și desăvârșire a omului în această lume.

Expoziție de icoane cu prilejul hramului Seminarului

Cristian A. Hideg

Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca a desfășurat în data de 28 ianuarie, luni seara, o serie de manifestări culturale. Acestea au avut loc începând cu ora 18 în aula Nicolae Ivan a Facultății de Teologie Ortodoxă și au fost organizate cu ocazia hramului instituției, „Sf. Trei Ierarhi”, pomeniți pe 30 ianuarie în Biserica Ortodoxă. În debutul manifestărilor ÎPS Părinte Andrei le-a vorbit tinerilor teologi despre exemplul celor Trei Sfinți Ierarhi, sfătuindu-i să le urmeze viața și învățătura. A urmat apoi o sesiune de comunicări despre viața și teologia Sfinților Ierarhi: Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigorie Teologul și Sf. Ioan Gură de Aur, realizată sub coordonarea prof. de Dogmatică de la Seminarul Teologic, pr. Ciprian Cherecheș. Momentul a fost urmat de vernisajul unei expoziții de icoane pe sticlă, intitulate „Flori Duhovnicești” - „Sf. Trei Ierarhi”, realizate de elevii de la cercul de pictură, „Cuvine-se cu adevărat” al Seminarului Teologic coordonați de prof. drd. Cristian Andrei Hideg. Manifestările s-au încheiat cu un recital de cântece tradiționale susținut de un grup de elevi seminariști. Miercuri, 30 ianuarie, de ziua hramului, elevii și profesorii școlii teologice vor participa la Sfânta Liturghie din Catedrala mitropolitană, ce va fi oficiată de ÎPS Părinte Mitropolit Andrei.

Expoziția a cuprins un număr de 12 icoane, unicate creații ce se disting prin dimensiune neobișnuit de mare, pentru icoanele pe sticlă (de obicei picturile pe sticlă erau de dimensiunea unei cărți). Deopotrivă tehnica folosită este una mix-

* Profesor drd. la Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

Prof. Cristian Hideg și grupul de elevi iconari ai seminarului

tă (formată din tuș, oxizi și culori de ulei) pentru a putea obține efecte deosebite precum este degradeul, accentele de lumină, umbră ș.a.

Școlile urmărite au fost Nicula, și Lancrăm - Alba, dar bineînțeles au fost preluate și alte caracteristici din alte zone și combinate între ele. Spre exemplu icoana Sf. Gheorghe care este preluată după un model din școala de la Alba - Lancrăm, caracterizată printr-o cromatică redusă unde se folosește doar verde ca și culoare mată și ocră doar în transparențe iar restul se lasă nepictat. Observăm că a fost adăugat un fond colorat în degradeuri de la închis la deschis care concentrează foarte bine atenția pe chipul Sfântului.

Temele abordate sunt diverse hriologice, mariologice, aghiografice și icoane praznice.

În concluzie expoziția are o bogată frumusețe spirituală, cromatică dar și grafică. Culorile au fost alese cu mare atenție și folosite în diferite procedee cum este degradeul, nuanțarea, transparențele dar și culorile mate. S-a pus un mare accent pe linie, realizată exclusiv din pensula pentru a putea reda cea fluiditate cea curgere care sugerează mișcarea caracteristică a icoanelor transilvănene. Toate însumând un adevărat buchet de flori duhovnicești.

Transmiterea credinței prin învățământul religios în școală

Anca Vasiliu*

Dumnezeu nu e atât un lucru despre care vorbim, cât este Cineva pe care-L întâlnim și pe care-L vedem lucrând în viața noastră.

Este imperios necesar să îi învățăm pe copiii noștri să se dezvolte nu doar ca niște indivizi bine adaptați pentru viața pământească în societate, ci și ca persoane veșnice. Copiii trebuie să-și găsească adevărata lor ființă în relația cu Dumnezeu, să devină ființe vii. Învățătorii sunt simpli intermediari în acest proces.¹

Rugăciunea este actul cel mai creator al omului. Prin rugăciune suntem în contact nemijlocit cu Creatorul nostru și ne deschidem liber Lui pentru a fi recreați, pentru a deveni, cum spunea Sfântul Apostol Pavel, o făptură nouă (Gal 6, 15). Rugăciunea e întotdeauna ipostatică, o întâlnire între persoane, între Persoana divină și persoana umană. Rugăciunea implică întreaga noastră ființă; chiar și fără cuvinte sau înainte ca acestea să fie accesibile copiilor, fiecare poate să-l întâlnească pe Celălalt. Rugăciunea vindecă chiar și subconștientul.

În educația duhovnicească a copiilor prima noastră grijă nu este aceea de a antrena voința lor, ci de a atrage har - prin viața și rugăciunea noastră - asupra mediului lor și a lăsa astfel inima fiecărui copil să se lipească singură de har. Discuțiile

* Profesoară de religie la Colegiul Național „Emil Racoviță” Cluj-Napoca.
¹ Maica Magdalena, *Cum să comunicăm copiilor credința ortodoxă*, Ed. Deisis, Sibiu, 2002, p. 21.

„Profesorul de Religie” este prima pagină dedicată exclusiv cadrelor didactice din Școlile și Liceele Județelor Cluj și Bistrița-Năsăud. În ea se reflectă activitățile, proiectele și preocupările științifice ale profesorilor de religie. Așteptăm articolele dumneavoastră la adresa revista@renasterea-cluj.ro sau liviuvidican@yahoo.com.

Tinerii și provocările Occidentului. Pastorația în Diaspora (II)

Interviu realizat de părintele Liviu Vidican-Manci cu Înaltpreasfințitul Iosif Pop, Arhiepiscopul Europei Occidentale și Mitropolitul Europei Occidentale și Meridionale, în cadrul emisiunii *Experiențe Pastorale*, Radio Renașterea (martie 2011).

IPS Iosif Pop: ...O renaștere, pentru că după cum arată statisticile populația României scade cu aproximativ 85.000 de persoane pe an. De exemplu în Italia, în raport cu numărul populației, românii sunt pe primul loc la nașteri. În România nu se nasc copii, dar, iată, în Italia, românii au un spor natural foarte bun.

Pr. Liviu V.M.: Oare de ce avem un asemenea regres în România, iar în Italia, spre exemplu, vorbim de o creștere demografică?

IPS Iosif Pop: E teribil! Sunt multe cauze, dar ceea ce e mai înspăimântător în România e pruncuciderea, avortul, iar noi clericii și creștinii conștienți de această realitate trebuie să facem mult mai mult pentru a preîntâmpina acest flagel. Ar trebui să declanșăm o avalanșă de informații, pe toate canalele media, pe toate căile posibile și imposibile, de la om la om, prin radio, presă scrisă, prin toate căile și să atragem atenția asupra acestui fenomen care nu este deloc ușor de stopat.

Pr. Liviu V.M.: Înaltpreasfinția Voastră, la începutul dialogului nostru spuneți că timpul de pastorație diferă, clar, în Occident preotul trebuie să iasă în întâmpinarea credinciosului pentru a-i arăta unde este Biserica/biserica. E de apreciat acest lucru, dar nu credem că este simplu. Ce dificultăți întâmpină preoții noștri în acest periplu misionar?

IPS Iosif Pop: Nenumărate! În primul rând foarte mulți dintre preoți sunt nevoiți să lucreze pentru a-și putea câștiga traiul cel de toate zilele. Sunt și excepții, e adevărat, acolo unde comunitățile sunt formate de mai bine de 10, chiar 15 ani, care pot suporta un preot. Sunt în schimb parohii foarte sărace care nu pot întreține un preot, iar acesta este nevoit să muncească. Acest lucru înseamnă că preotul va lucra 7 zile din 7, că grija lui față de familie va fi doar teoretică, pentru că în fapt nu se va putea ocupa de familie s.a.m.d. Acesta e doar un aspect.

Apoi, e vorba de prezența preotului în mijlocul comunității cu familia lui. Sacrificiul este enorm. Asta presupune, bineînțeles că, în cea mai mare parte a timpului, soția îl înlocuiește și acasă, dar îl ajută și la biserică. Un alt aspect ar fi lipsa lăcașurilor de cult. Lumea poate crede că Occidentul, comunitățile românilor din diaspora sunt bogate. Dimpotrivă, sunt foarte sărace; în primul rând nu au lăcaș de cult, iar lăcașurile pe care le au sunt împrumutate de către creștinii care ne primesc acolo, catolici sau protestanți. În alte situații se închiriază spații, ne ajută primăria sau autoritățile locale. În Anglia sunt anglicanii și catolicii, în Irlanda sunt catolicii sau anglicanii în Elveția sunt protestanții sau catolicii, în Franța la fel... Mai este o dificultate, dialogul. În fapt, mai corect ar fi să vorbim despre o provocare pentru că fiind o minoritate de creștini

ortodocși suntem provocați de ceilalți, catolici sau protestanți să spunem cine suntem, cum credem, ce credem, care este tradiția noastră. Numai că aici vorbim de o provocare pozitivă pentru că aceasta te face să ieși din ceea ce ești tu pentru tine, din anonim, să expui, să mărturisești și mărturisind aprofundezi tu însuși propria credință.

Pr. Liviu V.M.: Înaltpreasfinția voastră, ne apropiem de o temă destul de importantă, aceea a ecumenismului. Ecumenismul este o temă ce polarizează foarte repede interlocutorii constituindu-se într-unul din cele mai sensibile subiecte de discuție chiar între ortodocși. Ce părere aveți despre împărțirea ortodocșilor în conservatori și ecumeniști, tradiționaliști și filo-occidentali. E benefic un astfel de discurs?

Sfânta Cuvioasă Parascheva și Sfinții Trei Ierarhi. Icoană din școala de la Pskov, începutul sec. XV, expusă în Muzeul Tretyakov din Moscova.

IPS Iosif Pop: Eu nu aș numi ecumenism ci, dialog între creștini. Dialogul mi se pare mult mai potrivit. Noi vorbim despre Patriarhul Constantinopolului ca fiind patriarh ecumenic. Dialogul acesta între creștini este obligatoriu nu putem să scăpăm în a dialoga unii cu alții. Pentru a ajunge la unitatea Bisericii, pentru a ne convinge și pentru a găsi punți, trebuie să dialogăm. Creștinismul ortodox mărturisește adevărul de credință. Dar nu putem să-l mărturisim doar în cărți, adevărul de credință trăiește și se exprimă prin viu grai, se trăiește, e o experiență palpabilă, noi suntem mărturisitori ai adevărului și uneori trebuie să vorbim pe limba celorlalți. Limba celui alt implică cultura celui alt, locul în societate, educația și toate celelalte. Limbajul este diferit de la societate la societate, de la un cult la altul. Aș spune că dialogul este obligatoriu pentru noi. Noi, cei din Occident avem o datorie de a dialoga. Și celălalt transmite ceva, poate nu în ale credinței, dar în alte domenii, sau chiar în domeniul credinței, seriozitatea cu care primește de la tine adevărul de credință. Și nu este mai frumos decât ca cineva din altă credință să îți spună "aveți dreptate", nu este puțin lucru să auzi așa ceva. Eu nu aș vorbi despre extremiști și neextremiști ci, de oameni care sunt

deschiși dialogului și de cei care nu sunt deschiși dialogului, deoarece cei care dialoghează și spun vă nu vor dialog, au dialogat. Știi că credinciosul respectiv are o atitudine pe care o respectăm, în deschiderea sau mai puțin deschiderea noastră.

Pr. Liviu V.M.: Înaltpreasfinția voastră ne apropiem de finalul întâlnirii noastre am reușit să punctuăm doar câteva aspecte din cele pe care ni le-am propus. Ca o ultimă întrebare, aș duce discuția noastră într-o altă zonă și mi-aș aminti de Înaltpreasfințitul Bartolomeu. Cum l-ați cunoscut pe Înaltpreasfințitul Bartolomeu?

IPS Iosif Pop: Pe IPS Bartolomeu l-am cunoscut ca student în anii 90. Am făcut un pelerinaj împreună cu Pr. Prof. Mircea Păcuraru și cu Pr. Voicu, pe atunci decan, la mănăstirile din Moldova și ne-am oprit la Văratec, atunci l-am întâlnit pe IPS Bartolomeu care era părintele Valeriu Anania și care lucra la diortosirea Sfintei Scripturi și ne-a vorbit nouă, studenților, cum procedeză, ce folosește. A fost o întâlnire foarte importantă pentru noi. Apoi în 1998 l-am cunoscut când am venit în Sfântul Sinod. Era o plăcere să-l ascultăm vorbind despre perioadele din tinerețea dânsului din perioada în care a fost pe lângă Patriarhul Iustinian, în perioada în care a fost în pușcărie, apoi despre perioada în care a fost în S.U.A mai ales că eu am fost în anii 2000-2001 locuitor de Arhiepiscop în Canada și am discutat de multe ori despre situația de acolo pentru că dânsul cunoștea foarte bine și se schimbase deja mult acolo însă nu atât de mult pentru a fi total în contra-timp cu dânsul. Apoi l-am cunoscut ca pe un ierarh dârz, un ierarh care știa să-și susțină punctele de vedere care avea un discernământ. Am auzit câteva din predicile Înaltpreasfinției Sale care m-au făcut să înțeleg de ce era așa de iubit și îl asculta atâta lume și cum se simpte acest gol pe care dânsul l-a lăsat și care nu se poate umple, însă rămâne viu în conștiințele noastre, o prezență provocatoare care nu te face să te mulțumești cu puțin. I-am citit memoriile, ne povestea de multe ori la Sfântul Sinod despre ceea ce a trait în închisori. Nu prezenta închisoarea ca pe ceva dramatic ci, ca o înviere. Învierea era acolo. Pușcăria a însemnat și o universitate, a însemnat pentru mulți regăsirea cu Dumnezeu, a însemnat pentru mulți chiar învierea.

Pr. Liviu V.M.: Înaltpreasfinția voastră, sigur că nu pot să închei fără a vă ruga să transmiteți un mesaj.

IPS Iosif Pop: Mesajul este foarte simplu. Dumnezeu are nevoie de fiecare dintre noi. Să nu credem că dacă suntem oameni obișnuiți suntem niște oarecare pentru Dumnezeu. Dumnezeu are nevoie de fiecare dintre noi pentru un lucru foarte bine definit, conturat în inima lui Dumnezeu, în voia Lui pentru noi. Dumnezeu ne așteaptă, ne primește, ne caută și ne facem să renaștem, prin botez din apă și din duh. Aș vrea să spun preoților să nu se mulțumească a boteza ci sa-i pregătească pe părinți, și vor vedea rezultatele asupra celui botezat. Îl vor face mai responsabil în locul fiecăruia pentru creștinii care se apropie de Biserică.

Pr. Liviu V.M.: Vă mulțumim încă o dată!

IPS Iosif Pop: Cu drag și Dumnezeu să ne binecuvinteze!

teologice cu copiii sunt o foarte mică parte a educației creștine. Rugăciunea ca Dumnezeu să-i atingă cu harul său e o dimensiune fundamentală a tuturor preocupărilor noastre orientate spre copii, chiar și atunci când ei nu sunt cu noi. Harul lui Dumnezeu acționează întotdeauna în mod interpersonal.²

Educația propovăduită de Mântuitor depășește educația vetero-testamentară, prin aceea că dragostea față de oameni în general este completată prin postularea dragostei față de vrăjmași. Se știe că legea talionului a fost înlocuită cu legea iubirii și iertării vrăjmașului, lege însușită pe deplin de însuși Hristos în ceasul crucificării.

Educația hristică profesează primatul curăției de păcate, al bunătății, al sfințeniei, al dreptății, al egalității, al smereniei, al dragostei față de om, chiar când acesta ți-e vrăjmaș, al dragostei față de Dumnezeu, al desăvârșirii, al mântuirii. Educația creștină înseamnă convertire totală la Hristos.³

Pentru transmiterea credinței în cadrul învățământului religios trebuie avute în vedere o multitudine de metode și procedee, unele folosite de Iisus pentru transmiterea revela-

ției. Predomină metodele intuitive, bazate pe prezentarea unor date concrete și imagini intuitive.

Învățământul lui Iisus este psihologic pentru că dumnezeiescul Învățător este desăvârșit cunoscător al sufletelor ascultătorilor Săi. Această putere de pătrundere până în cele mai ascunse tainite ale sufletului îi dă posibilitatea să cunoască individualitatea ucenicilor și ascultătorilor Lui de tot felul, tratându-l pe fiecare după cerințele sale sufletești.⁴

Modelarea vieții umane după exemplul vieții lui Iisus ar însemna două lucruri fundamentale: mântuirea prin iubire și trăirea fără păcat. Viața creștinului trebuie să fie o continuă reeditare a vieții Mântuitorului, a exemplului său personal.⁵

Hristos îi numește pe copii chipuri ale desăvârșirii, zicând: "Adevărat vă spun de nu vă veți reveni și nu veți fi precum copiii, nu veți intra în împărăția cerurilor; dar cel ce se va smeri pe sine ca acest copil, acela este mai mare întru împărăția cerurilor" (Mt 18, 3-4).

Copilul ne învață nevinovăția și ne aduce la acel stadiu de uimire, de interogație, de stare harică necesară oricărui început, oricărei căutări. Învățământul religios din școală

trebuie să insuflă copilului dragoste, încredere în rostul oricărei osteneți, într-un ideal care merită să absoarbă toată viața și toate preocupările lui. Numai o asemenea încredere, credință procură statornicie și continuitate în drumul copilului către desăvârșirea lui morală; iar dintr-un raport de iubire și încredere izvorăște libertatea. Libertatea trebuie înțeleasă ca un climat lăuntric în căldura căruia structura umană se dezvoltă spontan și în toată plinătatea ei.⁶

Este important pentru copii ca la sfârșitul orelor de religie să iasă din clasă cu inima deschisă pentru a-L iubi pe Dumnezeu, cu convingerea vie că doar calea Bisericii e calea vieții celei adevărate.

Menirea principală a părinților și a profesorilor de religie este aceea de a insufla copilului dragostea sinceră pentru Hristos și pentru Maica Domnului. Dacă un copil va crește cinstind pe Hristos și pe Maica Domnului ca pe niște ființe preaiubite, aceasta dragoste îi va așeza inima întru Domnul, și chiar dacă mai târziu va fi bântuit de îndoieli sau, mai rău, va părăsi Biserica, cel puțin nu va fi împotriva lui Hristos în inima sa, ceea ce i-ar putea fi de ajuns mântuirii sale.⁷

² Idem, p. 58

³ I. Coman, *Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică*, Ed. Mitropoliei Banatului, Timișoara, 1988, p. 22.

⁴ D. Călugăr, *Catehética*, Ed. IBMBOR, București, 1984, p. 19

⁵ I. Coman, *Probleme de filosofie și literatură patristică*, București, 1944, p. 246.

⁶ Călugăr, Dumitru, *Educație și învățământ*, Sibiu, 1946, p. 21.

⁷ Maica Magdalena, *Sfaturi pentru o educație ortodoxă a copiilor de azi*, Ed. Deisis, Sibiu, 2000, pp. 43-44.

Raportul sectorului administrativ bisericesc pe anul 2012

Situația administrativă a unităților bisericești

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului este alcătuită din 9 protopopiate, 546 de parohii, 240 filii, 25 de mănăstiri și un schit. În anul 2012, din inițiativa Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei s-au înființat mai multe unități administrative bisericești, având ca scop dinamizarea mslunilor pastorale și creșterea vieții duhovnicești a credincioșilor.

Având în vedere cerințele pastoral misionare din teritoriul s-au înființat 3 parohii în municipiul Cluj-Napoca: Parohia „Sfântul Prooroc Ilie” Valea Fănațelor, Parohia „Sfântul și Drepitul Lazăr” pe strada Pomet și Parohia „Sfântul Ierarh Alexandru” în zona Bulevardul Muncii. La parohiile nou înființate s-a deschis un punct de slujire și urmează construcția bisericii parohiale. S-au înființat și posturi de preoți slujitori la parohiile „Întâmpinarea Domnului” (Cluj), „Sfântul Apostol și Evanghelist Matei” (Cluj) și postul de preot misionar la Centrul misionar social Filantropia (Bistrița).

Atât la parohiile nou înființate, cât și la cele unde s-a numit un preot slujitor, s-a realizat arondarea teritorială în așa fel încât fiecare preot să-și cunoască parohia și să se implice în impulsivarea duhovnicească a credincioșilor.

Întrucât la serviciile religioase de peste săptămână nu exista o biserică unde să se oficize Sfânta Liturghie mai de dimineață, pentru cei care sunt nevoiți să ajungă devreme la serviciu, s-a hotărât săvârșirea Sfintei Liturghii în demisolul Bisericii „Schimbarea la Față” din Cuj Napoca, începând cu orele 7,30.

II. Activitatea clerului din Arhiepiscopie desfășurată în plan pastoral și administrativ bisericesc în anul 2012

Activitatea ierarhilor:

Înaltpresfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei s-a implicat și în anul 2012 cu dăruire în păstoria credincioșilor, sporind, prin zelul său misionar și prin viziunea sa de ctitor, activitatea și misiunea Bisericii din această parte importantă a Transilvaniei.

La nivelul Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, a prezidat ședința de lucru din data de 7 februarie 2012, iar în data de 18-19 iunie a participat, la Palatul Patriarhiei, la ședința reunită a Sinoadelor Mitropolitane din Mitropolia

Ardealului, Mitropolia Clujului, Maramureșului și Sălajului și Mitropolia Banatului.

Înaltpresfinția Sa Mitropolitul Andrei a efectuat mai multe vizite frățesti în eparhiile din cadrul Mitropoliei: a inaugurat noul sediu al Episcopiei Sălajului, din municipiul Zalău, precum și Centrul misionar „Sfântul Apostol Andrei” din municipiul Satu Mare. Primăria orașului Seini din județul Maramureș i-a conferit titlul de cetățean de onoare în data de 2 septembrie 2012.

La nivelul Arhiepiscopiei, Înaltpresfinția Sa a slujit de 127 ori Sfânta Liturghie, rostind tot atâtea predici prin care a întărit și luminat mulțimea de credincioși, a efectuat 178 de vizite pastorale în parohii, 67 de vizite în mănăstiri și 55 de vizite în școlile teologice. A săvârșit 10 sfintiri de biserici, 7 resfintiri, precum și 78 de Sfinte Taine și 60 de Ierurgii, prilej cu care a ținut cuvântări și diverse alocuțiuni. În fiecare seară de duminică a săvârșit slujba Vecerniei și Paraclisul Maicii Domnului în Catedrala Mitropolitană și a susținut programul catehetic „O seară cu Domnul Hristos și Preasfânta sa Maică”. A prezidat cele 42 de ședințe ale Permanenței Consiliului Eparhial Cluj, cele trei ședințe ale Permanenței cu Protopopii, în 9 februarie, 26 iunie, și 6 noiembrie 2012, precum și două sinaxe mănăstirești, în 12 iunie 2012 la Mănăstirea Florești și 1 noiembrie 2012 la Mănăstirea Mihai Vodă. De asemenea, a prezidat cele două examene de capacitate preoțească, examenele și interviurile pentru ocuparea posturilor clericale vacante.

Înaltpresfinția Sa a inițiat și s-a implicat în organizarea hramului Mitropoliei Clujului (23-25 martie 2012), a Pelerinajului de Rusalii din Cluj-Napoca și a Pelerinajului de la hramul Mănăstirii Nicula.

Preasfințitul Episcop Vicar Vasile Someșanul

În anul 2012 a săvârșit 91 Sfinte Liturghii, 84 de Sfinte Taine și 60 de Ierurgii și alte slujbe la diferite trebuințe ale oamenilor. Totodată a oficiat 4 resfintiri de biserici și a efectuat 30 de vizite pastorale în parohii, 39 de vizite în mănăstirile din Eparhie. A primit în audiență peste 400 de persoane, oferindu-le sfaturi și ajutor.

A vizitat toate așezămintele sociale ale Arhiepiscopiei și a luat parte la simpozioane, colocvii sau diferite întruniri. A vizitat aproape toate spitalele, penitenciarele, centrele de plasament pentru copii, căminele pentru îngrijirea vârstnicilor și unități militare din Eparhie.

Activitatea Preoților

În anul 2012 au fost sfințite 10 biserici noi, 12 biserici au fost resfintite și s-a pus piatra de temelie pentru alte 8 biserici (3 în mediul urban și 5 în mediul rural).

Apreciind activitatea preoților merituosi, Înaltpresfințitul Mitropolit Andrei a acordat distincția de sachelar la 11 preoți, distincția de Iconom la 18 preoți și distincția de Iconom stavrofor la 13 preoți. Crucea arhiepiscopală a fost acordată la 7 preoți, iar Crucea Mitropolită pentru clerici, unui număr de 4 preoți: Prot Dorel Pușcaș - Parohia Huedin III, P.C. Prot. Ștefan Lucaciu - protopop de Zalău, P.C. Pr. Traian Nica - Parohia Mihai Viteazul și P.C. Protopop pensionar - Simion Creța din Bistrița. Crucea Patriarhală a fost acordată de Preafericitul Patriarh Daniel P.C. Arhid. Claudiu Grama, consilier pentru misiune și protocol la Arhiepiscopia Clujului. La propunerea preoților, Distincția eparhială „Crucea Transilvană” pentru mireni a fost acordată la 16 de persoane, ca apreciere a susținerii acordată Bisericii în slujirea ei pastorală și misionară.

În anul 2012 au fost hirotoniți un număr de 26 preoți și au fost transferați 12 preoți. S-au aprobat 12 pensionari, 6 preoți au plecat în altă Eparhie și 3 preoți au venit din altă Eparhie, iar 3 preoți au trecut la cele veșnice. Trebuie semnalat în mod deosebit că în anul 2012 nu s-a aplicat nici o sancțiune disciplinară, Înaltpresfinția Sa Mitropolitul Andrei, implicându-se părintește, cu tact și răbdare, atunci când a fost nevoie pentru aplanarea și stoparea oricăror neînțelegeri.

La nivelul protopopiilor, precizăm că, începând cu data de 1 aprilie 2012, în postul de protopop la Protopopiatul Gherla a fost numit P.C. Preot Iulian-Paul Isp de la Parohia Băița, protopopiatul Gherla. În anul 2012 a avut loc sfințirea a trei sedii noi de protopopiat, oficiate de Înaltpresfințitul Mitropolit Andrei: 8 iunie 2012 - sfințirea sediului protopopiatului Beclean; 7 iulie 2012 - sfințirea Paraclisului „Sf. Trei Ierarhi” și a sediului protopopiatului Huedin; 8 decembrie 2012 - sfințirea sediului protopopiatului Dej; 29 mai 2012 - punerea pietrei de temelie pentru sediul protopopiatului Gherla.

Principalele probleme în care clerul nostru are datoria să se implice pe mai departe sunt: indiferentismul religios, prozelitismul sectar, educația religioasă-morală a copiilor și tinerilor, introducerea cântării omofone.

Consilier administrativ bisericesc, preot Cristian Baciu

Raportul activității sectorului economic din cursul anului 2012

Investiții și reparații

1. La Catedrala Mitropolitană:

A. Au fost reluate lucrările pentru pictarea Catedralei Mitropolitane în tehnica mozaic, realizându-se, până la sfârșitul anului, schela metalică până la cupola centrală, proiectul și tehnologia de lucru și s-a achiziționat mozaic de Murano (Veneția), urmând ca în anul 2013 să înceapă realizarea scenelor iconografice; B. lucrări de înlocuire a tablei de cupru pe cupolele Catedralei, au fost realizate lucrări de verificare a instalației electrice și montare de stabilizatori de tensiune; C. a fost instalat un sistem de supraveghere și securitate la Muzeul Mitropoliei Clujului.

2. La Centrul eparhial

A. Refacerea clădirii Centrului Eparhial. S-au impus lucrări de reparare și modernizare a pereților fațadei exterioare a clădirii, la acoperiș, precum și lucrări suplimentare la cele două turnuri.

B. Mansardarea corpului de clădire a Seminarului a dus la crearea unor spații de cazare pentru un număr de 50 de elevi seminariști în camere cu câte 4 locuri, și baie proprie.

C. La reședința mitropolitană au fost executate lucrări de reparații și amenajări în diverse spații: în cele care au fost eliberate de către Seminarul Teologic Ortodox - unde au fost amenajate două apartamente de protocol - , în holul corpului de clădire unde funcționează Eclesiarhia și Editura Renașterea, la bucătăria reședinței mitropolitane, la apartamentele de protocol nr. 1 și 2 și la subsolul clădirii Centrului Eparhial. Lucrările au constat, după caz, în compartimentare, montarea instalației de încălzire, a instalațiilor sanitare, electrice sau termice, a gresiei, granitului, faianței, înlocuirea ușilor, vopsit, zugrăvit și, unde a fost cazul dotarea cu obiecte de mobilier necesare. În turnul sudic al clădirii Centrului Eparhial a fost amenajat un Depozit pentru carte de patrimoniu unde să fie păstrate în condiții adecvate colecția de carte veche care

se află în patrimoniul Arhiepiscopiei și care urmează să fie supusă unui proces de restaurare și conservare în perioada următoare.

D. Diverse alte lucrări de construcții și instalații la clădirile care aparțin Centrului Eparhial: Renovare șarpantă la imobilul din Str. Iuliu Maniu, nr. 38; lucrări de reparații și întreținere la Grădinița Sf. Stelian din strada Iuliu Maniu, nr. 31; Reparații și igienizare imobil strada Baba Novac 15.

3. Campusul Teologic „Nicolae Ivan”. În cursul anului 2012

a fost finalizată construcția clădirii în roșu. Executarea lucrărilor a fost realizată cu sprijin din partea Guvernului României, Consiliul Județean Cluj și Secretariatul de Stat pentru Culte.

4. Centrul misionar social „Sfântul Apostol Andrei”. Au fost începute demersurile în vederea construirii Centrului misionar-social „Sfântul Apostol Andrei”, cu următoarea structură: sediile protoierilor Cluj I și Cluj II; sală de conferințe; paraclis; sediu ASCOR și al Societății Femeilor Ortodoxe, centru de tineret și grădiniță. A fost întocmit proiectul în vederea obținerii autorizației de construcție.

5. Centrul de îngrijiri paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca. În anul 2012 au fost finalizate lucrările de construcție și executare a finisajelor interioare, zugrăveli, montat obiecte sanitare în băi, montat granit, gresie și faianță, sistem de securitate. S-a amenajat curtea cu pavele și s-a realizat gardul ș.a. Totodată s-a achiziționat mobilier, aparatură medicală și tehnică informatică.

Noua Facultate de Teologie Ortodoxă Episcop Nicolae Ivan, în faza de construcție la roșu

6. Fabrica de lumânări de pe strada Arțarului nr. 11 (colonia Becas, Cluj-Napoca). S-au finalizat lucrările de amenajare a halei de producție, s-a montat sistem de ventilație, sistem de securitate și a fost amenajată parțial curtea.

7. Amenajare Colegiu Național Ortodox. În clădirea de pe strada Avram Iancu, nr. 6, s-au făcut lucrări de igienizare ale clădirii, de înlocuire a ușilor și ferestrelor termopan, de montare a instalației de încălzire pe gaze naturale, de rașchetare și lăcuire parchet, de amenajare a curții interioare, de montare gazon și bănci pentru elevi.

8. Realizare pylonet Radio Renașterea, pe Vârful Heniu (Bistrița), în vederea reducerii costurilor lunare de găzduire emițătorului, urmând să fie efectuat transferul aparatelor în cursul lunii februarie 2013.

9. Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” de pe strada Arțarului nr. 7-11 (Cluj). Au fost amenajate: Capela, casa părintelui duhovnic și stăreția.

10. La Centrele de Tineret „Pr. Prof. Ioan Bunea” (Sângeorz-Băi), „Sfântul Valentin” (Săcuieu) și „Sfântul Ioan Valahul” (Câmpenești) - prevăzute să dispună de câte 50 de locuri de cazare, săli de mese, săli de conferințe, bucătării, biblioteci, săli de servit masa și alte spații pentru diverse activități - s-au realizat proiectele de execuție, obținându-se autorizația de construcție. La Sângeorz-Băi au fost executate lucrările până la cota 0, la Secuieu a fost amenajat drumul de acces și s-a săpat fundația, iar la Câmpenești s-a executat racordul la magistrala de gaze naturale și s-a achiziționat beton pentru viitoarea clădire.

Construirea de biserici noi și repararea, restaurarea și întreținerea celor vechi și a altor edificii

Au continuat lucrările de edificare la cele peste 150 de biserici parohiale și mănăstirești aflate în diferite faze de lucrări, de la fundație până la iconografie, la care se adaugă și unele lucrări de reparație la biserici și case parohiale: biserici cărora li s-a pus piatra de temelie - 10; biserici în construcție - 59; biserici în curs de pictare - 40; biserici monument istoric - 10; biserici și case parohiale - reparații curente - 40; biserici sfințite și resfintite - 23.

Consilier economic, Pr. Gavril Vârva

Ec. Sorin Călea

Coordonatele activității culturale în cadrul Arhiepiscopiei (2012)

1. Învățământ și formare

A. *Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj*: o echipă de conducere. Fostul decan al Facultății, pr. dr. univ. Ioan Chirilă, este începând de anul trecut Președintele Senatului Universității Babeș-Bolyai, iar noul decan ales este pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, șeful de departament este pr. conf. univ. dr. Ștefan Iloaie, iar prodecan este pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea. Corpul profesoral e compus din 42 de posturi didactice, ocupate de 27 titulari (8 profesori, 5 conferențieri, 10 lectori, 4 asistenți universitari); Specializări: Pastorală, Didactică, Asistență Socială, Artă Sacră. Există 461 studenți, 180 de masteranzi (la cele 5 specializări). În cadrul Școlii doctorale au existat în anul 2012 un număr de 6 profesori îndrumători de doctorat, 51 de doctoranzi, 9 doctori în teologie.

Facultatea a găzduit celui de-al V-lea Congres al Facultăților de Teologie Ortodoxă din România, reunit sub genericul: „Formarea, calitatea și competitivitatea în învățământul teologic universitar contemporan”.

B. *Seminarul Teologic Ortodox din Cluj*. În cadrul lui, s-a deschis un ciclu primar de învățământ, ca nucleu al unui performant Colegiu Național Ortodox. Au fost deschise 4 clase primare, cu un efectiv de peste 100 de elevi. Noul director al Seminarului este pr. prof. dr. Liviu Vidican Mancu. Sunt înscriși 223 de elevi. Se prevede ca în anul școlar 2013-2014 să crească numărul de elevi la peste 100, prin deschiderea unei structuri de ciclu gimnazial în localul școlii „David Prodan” din Cluj-Napoca. A fost inaugurat nucleul primei școli ortodoxe în municipiul Bistrița.

2. *Religia în școală*. Dinamizarea coordonării activităților la nivelul inspectoratelor școlare. Au fost numiți în funcția de inspector școlar de religie: pr. prof. Adrian Cherhaț, la Bistrița-Năsăud, și pr. prof. Marian Sidon la Cluj.

Proiectele educaționale derulate cu succes: 1. proiectul „Integrarea competențelor TIC în curriculumul școlar” (Bistrița-Năsăud); 2. concursul „Cultură și civilizație în România” (etapa națională); 3. festivalul de muzică tradițională „Mitropolitul

Bartolomeu Anania”; 4. concurs pe teme religioase „Sfinții - prietenii copiilor” (clas. III și IV); 5. expoziție-concurs „De la Florii la Înălțare”; 6. proiectul „Bucuria Învierii Domnului”; 7. „Zilele fibnului creștin”; 8. sesiune de comunicări științifice pentru elevi și profesori, „Cuvântul - bucuria sufletului, lumina minții”; 9. acțiuni caritabile și de voluntariat (de ex. pt. strângerea de fonduri în beneficiul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie”; 10. programul catehetic „Să cunoaștem Sfânta Liturghie” în liceele clujene; 11. concerte și serbări școlare tematice la marile sărbători creștine; 12. excursii și pelerinaje la diferite mănăstiri din țară; 13. participarea elevilor la Sfânta Liturghie în capelele școlare sau bisericile de parohie; 14. festivalul-concurs de colinde și obiceiuri populare de Crăciun „Episcop Nicolae Ivan” ediția a II-A.

3. *Catehizarea parohială* este coordonată la nivelul Arhiepiscopiei de pr. prof. dr. Liviu Vidican-Mancu. Au fost aplicate în eparhie proiectele naționale patronate de Patriarhia Română: *Alege Școala și Hristos împărtășit copiilor*. A vizat inițierea de acțiuni cu caracter catehetic, cu precădere în marile posturi ale ciclului anului liturgic: Postul Sfintei Marii, Postul Crăciunului, etc. S-a preconizat utilizarea mijloacelor moderne de comunicare și a platformelor on-line ca instrumente de catehizare

4. *Burse*. Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” a acordat până acum 179 burse, unor tineri din întreaga țară, indiferent de etnia sau confesiunea lor, în valoare totală de 441.000 lei (peste 100.000 euro). Printre proiectele culturale ale Fundației se numără: *Concertul Anual al Fundației* (Cvartetul Transilvan); editarea primului album audio „Predici la Duminicile Tridubului”; editarea *Bibliei cu ilustrații* în 8 volume și 150.000 de exemplare; editarea volumelor: *Cartea deschisă a împărăției. De la Betlemul nașterii la Ierusalimul Învierii și Corupția spirituală* premiată cu titlul „Cartea anului” la Târgul Gaudeamus Cluj-Napoca 2012.

Bursele Arhiepiscopiei Clujului, acordate anul trecut, au fost în valoare de 60.000 lei.

5. *Pregătirea continuă a clerului*. Au avut loc: conferințele semestriale, de primăvară și toamnă, întâlnirile cercurilor pastorale; cursurile pentru obținerea gradelor profesionale; cursurile de duhovnicie etc.

Comunicare

1. *Editura* - director pr. dr. Cătălin Pălimaru -, a reușit să ocupe o poziție bună pe piața de carte teologică românească, având 30 lucrări apărute anul trecut, esențiale pentru teologia ortodoxă română și pentru misiunea Bisericii Ortodoxe, 5 traduceri și colaborări cu alte Edituri.

2. *Revistele Renașterea și TABOR* - redactor responsabil și redactor-șef pe pr. dr. Florin-Cătălin Ghiț - au înregistrat un dinamism misionar: în cazul revistei *Renașterea* o mai largă accesibilitate iar în revista *TABOR* o largă deschidere spre cultură, în general, un nivel ridicat al textelor, cu colaboratori de marcă și numere tematice de mare impact (cum a fost cel dedicat Centenarului Nicolae Steinhardt).

3. *Biroul de presă*. E o interfață a relației Arhiepiscopiei cu mass-media. Mijloacele de comunicare: comunicate de presă (13); reacții, luări de atitudine și drepturi la replică ca răspuns la unele atitudini calomnioase din presă; organizarea celor două conferințe de presă anuale ale IPS Mitropolitul Andrei; mijlocirea unor interviuri; participarea la emisiuni radio și tv; realizarea pentru al V-lea an consecutiv a paginii săptămânale religioase din cotidianul clujean *Monitorul de Cluj*; alimentarea cu știri a paginii de internet a Arhiepiscopiei.

Patrimoniul cultural

Bisericile patrimoniu sunt în număr de 118 în jud. Cluj, și 76 în jud. Bistrița-Năsăud. Se impune: repertorierea întregului patrimoniu și diagnosticarea stării lui, apelul la sprijinul Consiliilor județene pentru restaurarea a cel puțin o biserică în fiecare an, aplicarea de proiecte și accesarea resurselor disponibile prin Fondurile nerambursabile pentru restaurarea și valorificarea patrimoniului

Muzeul Mitropoliei Clujului - director pr. dr. Vasile Nemeș și 5 angajați - reprezintă un exemplu de conservare și valorificare a unui veritabil tezaur românesc de artă veche bisericască. Totodată el reprezintă și un generos spațiu destinat găzduirii de evenimente culturale. A înregistrat peste 4000 de vizitatori și a stabilit parteneriate cu alte muzee: Muzeul de Artă, Muzeul Etnografic, Muzeul Unirii, Muzeul din Turda. Găzduiește „Serile culturale ale Muzeului Mitropolitan”.

Consilier cultural, pr. Bogdan Ivanov

Raportul sectorului misionar-social

Sectorului misionar-social, coordonat de Preasfințitul Vasile Someșanul, are ca angajați: un consilier eparhial misionar social, un inspector eparhial pe probleme de asistență-socială caritativă și unul pentru tineret, doi asistenți sociali (unul cu atribuții în cadrul Centrului Social-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare”) precum și un coordonator de programe pentru tineret.

În sprijinul lucrării de misiune și asistență socială în Eparhie se înscrie și activitatea celor 9 preoți misionari din cadrul Protopopiatelor, precum și a celor 10 asistenți sociali din cadrul Birourilor de Asistență Socială din teritoriu. De asemenea, Asociația Filantropică Medical-Creștină „Christiana” - Filiala Cluj-Napoca, prin care se unele proiecte sociale ale Eparhiei are un număr de 34 de angajați.

La inițiativa Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în vederea dezvoltării sistemului de asistență socială din Eparhie, a fost înființată Asociația Filantropia Ortodoxă Cluj-Napoca. Aflată sub patronajul Arhiepiscopiei Clujului, asociația are o filială în municipiul Bistrița, care în cursul anului trecut a inițiat primele trei proiecte sociale.

I. *Asistența religioasă în spitale, unități militare, penitenciar, și așezăminte de ocrotire socială*

În unitățile medicale din cuprinsul Eparhiei sunt încadrați în prezent 30 de preoți de slujire caritativă din care, 12 sunt retribuiți de către Ministerul Sănătății și Familiei, 15 retribuiți de către Secretariatul de Stat pentru Culte, unul de Ministerul Apărării Naționale și doi îmbisericiți în spitale fără retribuire. Preoții de slujire caritativă oficiază Sfintele Slujbe în 22 de capele și biserici special amenajate în cadrul instituțiilor pe care le deservesc.

În unitățile militare din cadrul Eparhiei sunt încadrați șase preoți militari. Unitățile din Cluj-Napoca subordonate Ministerului Administrației și Internelor și anume, Inspectoratul Județean pentru Situații de Urgență și Inspectoratul Județean de Jandarmi, sunt deservite de către doi preoți misionari.

Pe raza teritorială a Eparhiei noastre funcționează două penitenciare, la Gherla și Bistrița, o secție penitenciară la Cluj-Napoca și un spital penitenciar la Dej în cadrul acestora ac-

tivând trei preoți: doi preoți capelani permanenți, iar unul slujește temporar.

II. Proiecte și programe sociale derulate în Arhiepiscopia Clujului

Asociația „Sfântul Nectarie” Cluj, Centrul de Îngrijiri Paliative „Sf. Nectarie” Cluj-Napoca: Inițiat de Preasfințitul Vasile Someșanul, Centrul de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” a fost finalizat anul trecut și reprezintă un proiect unic în această parte a Transilvaniei și a fost conceput să ofere sprijin medical și sufletec bolnavilor oncologici, aflați în fazele avansate ale bolii, dar și familiilor acestora. Începând cu anul trecut, acest proiect medico-social a fost preluat de Asociația Sfântul Nectarie Cluj, o asociație nou înființată aflată sub patronajul Arhiepiscopiei Clujului.

Asociația Filantropică Medical Creștină „Christiana”: I. Centrul Social-Misionar „Sfântul Vasile cel Mare”, Cluj-Napoca: a) Proiectul „Școala Socială Christiana”; b) Programul de meditații școlare; c) Proiectul „Solidaritate creștină”; d) Cantina Socială „Sfântul Arhidiacon Ștefan”; e) Centrul Comunitar pentru Tineret; f) Școala Gimnazială Christiana „A doua Șansă”; II. Policlinica fără Plată „Sf. Pantelimon”, Cluj-Napoca: a) Proiectul socio-medical; b) Proiectul „Sf. Dimitrie Basarabov” - Informare și Consiliere în Adicții; c) Proiectul „Pentru Viață” - pentru combaterea numărului mare de avorturi; III. Centrul de Îngrijire și Asistență „Sfântul Nicolae”, Mociu; IV. Grădinița Socială „Acoperământul Maicii Domnului”, Turda; V. Centrul de Servicii Sociale pentru Copii „Acoperământul Maicii Domnului”, Cluj-Napoca

C. Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Vârstnice „Acoperământul Maicii Domnului”, Turda; D. Proiectul de Îngrijire la domiciliu „Sfântul Vasile cel Mare”, Cluj-Napoca; E. Tabăra pentru Copii „Valea Vadului”; F. Programul de

Centrul de Îngrijiri Paliative Sfântul Nectarie, Cluj-Napoca

Acțiune Comunitară, Gherla; G. Cabinetul Medical Social - Bistrița; H. Căminul de Bătrâni „Aurel și Dudica Milea”, Dobric; H. Centrul de Recuperare Neuromotorie de Tip Ambulatoriu, Turda; J. Centrul de Recuperare Psihoneuromotorie pentru copii cu handicap „Sf. Irina”, Turda; I. Centrul Comunitar de Tineret, Turda; K. Cantina Socială „Protopop Aurel Munteanu”, Huedin

Proiecte de viitor: I. Arhiepiscopia Clujului: Centrul Misionar Social „Sf. Apostol Andrei” - Cluj-Napoca; Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Vârstnice - Baci; Centrul Comunitar pentru Tineret - Câmpenești; Centrul Comunitar pentru Tineret - Sângeorz-Băi; Centrul Comunitar pentru Tineret - Săcuieu; II. Asociația Filantropia Ortodoxă - Filiala Bistrița: a) Cantina socială - Bistrița; b) Centrul de zi pentru Vârstnici - Bistrița; c) Serviciul de Îngrijire la Domiciliu - Bistrița; III. Mănăstirea Florești: Centrul de Plasament pentru Copii; IV. Parohia „Sf. Cuvioasa Parascheva” Gherla: Centrul de Plasament pentru Copii

III. Slujirea aproapelui prin colecte de întraajutorare

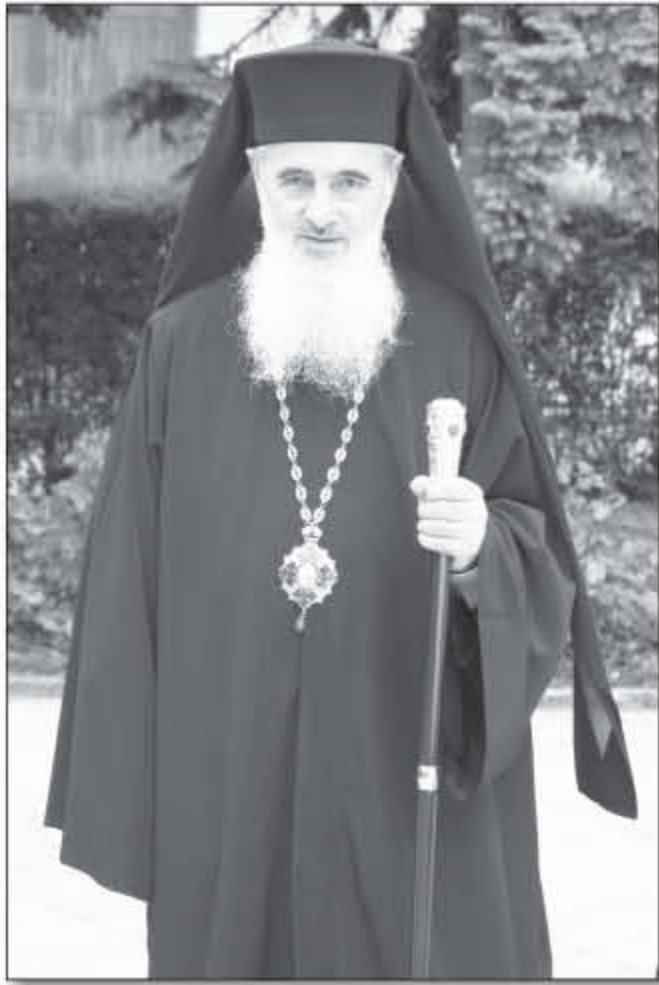
Prin intermediul Fondului „Filantropia”, la nivelul Centrului Eparhial, s-a constituit o rezervă financiară de 105.720 lei, din care un procent de 30%, respectiv suma de 25.000 lei a fost virată în contul „Filantropia” al Patriarhiei Române. Suma rămasă, împreună cu sumele reportate pe anul 2012, s-a ridicat la un total de 115.409 lei. Întreaga sumă a fost folosită pentru ajutorul persoanelor care au necesitat operații chirurgicale, tratamente în țară și străinătate precum și pentru alte cazuri sociale.

În cadrul Proiectului „Cutia Milei”, în parohiile Eparhiei Clujului, s-a adunat și s-a distribuit persoanelor defavorizate o sumă importantă de bani. Ajutoarele financiare acordate prin intermediul „Cutiei Milei” - însă numai la Catedrala Mitropolitană - se ridică la suma de 34.777 lei. În total sumele acordate săracilor prin „Cutia Milei” pe întreaga Eparhie, pe anul 2012, se ridică la valoarea de 176.000 lei.

Numărul beneficiarilor proiectelor și programelor sociale în anul 2011 dezvoltate la nivelul Eparhiei Clujului a fost de peste 5578 de persoane și familii, iar bugetul total al activităților misionar-sociale a fost: 3.967.350 LEI.

Consilier misionar social, Iustin Licănu Câmpean

**PS EPISCOPUL
VASILE SOMESANUL**

Martî, 1 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană.

Duminică, 6 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie și Aghiasma Mare la Mănăstirea Nicula și participă la agapă cu sponsoarii mănăstirii.

Luni, 7 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie la hramul bisericii „Sfântul Ioan Botezătorul” din Bistrița.

Duminică, 13 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie în biserică mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului” din Florești, prot. Cluj. II.

Duminică, 20 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie în biserică „Sfântul Arhanghel Mihail” din Cluj-Napoca – Mărăști.

Vineri, 25 Ianuarie. În capela Cimitirului Central din Cluj-Napoca oficiază panihida pentru Dr. Zoia Eniu.

Sâmbătă, 26 Ianuarie. La Centrul Eparhial participă la lucrările Adunării Eparhiale.

Duminică, 27 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie în biserică din Apahida, prot. Cluj I.

Luni, 28 Ianuarie. În biserică din Rugăsești, prot. Dej, în sobor de preoți oficiază slujba înmormântării preotesei Susana Vaida.

Martî, 29 Ianuarie. În capela bisericii din Mănăstur, oficiază slujba înmormântării Maestrului Ioan Iercoșan și a vrednicului de pomenire Doctorul Emerit Vasile (Vili) Georgescu.

Miercuri, 30 Ianuarie. Slujește Sfânta Liturghie și Sfântul Maslu în paraclisul Mănăstirii „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” – Mihai Vodă – Turda, prot. Turda.

Joi, 31 Ianuarie. La Primăria Cojocna, jud. Cluj, rosteste o rugăciune de mulțumire la aniversarea Domnului primar Ioan Șerban.

(ctitorie Constantin Brâncoveanu), zona imperială Vlaherne: Biserica Vlaherne, Palatul Vlaherne, Palatul lui Constantin Profirogenetul. După amiază, vom vizita Palatul Topkapi (Biserica Sf. Irene, Piața Yoli Kosku – locul martiriului Sf. Constantin Brâncoveanu). Seara, opțional, deplasare cu vaporul pe Bosfor. (cazare și cină).

Ziua IV: Continuăm pelerinajul nostru vizitând Patriarhia Ecumenică, Mănăstirea Pantocrator, Apeductul lui Valens, Biserica Izvorul Tămăduirii, Poarta de Aur; după amiază – Marele Bazar (cazare și cină).

Ziua V: Dimineața. (10:00) – imbarcare în autocar și plecare spre Cluj-Napoca.

PREȚ: 260 EURO*

Servicii incluse în preț: • Transportul cu autocarul clasificat 3*; • 3 nopți cazare la hotel de 3*; • mic dejun și cină incluse; • ghid și asistență religioasă.

Nu sunt incluse în preț: • taxele de intrare la obiectivele turistice și religioase; • Aproximativ 70 Euro; • programele opționale; • asigurarea medicală; • Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării.

Pelerinaj în Israel 6 - 12 martie 2013

Ziua 1: Plecarea din Cluj-Napoca (6 martie 2013) ora 10.00 dimineața cu autocarul din fața Mitropoliei. Decolare din București ora 21.30 sosire pe Aerop. Ben Gurion, lângă Tel Aviv-la ora 00.10. Transfer aeroport-Bethlehem. Cazare și cină la Hot.4* în Bethlehem.

Ziua 2: -Mic dejun. BETHLEHEM-vizitarea Bisericii Nașterii Domnului și a criptei unde S-a născut Domnul. Biserica catolică Sf.Ecaterina. Grota Laptelui. Continuarea calatoriei în deșert cu minibus arabe până la Mănăstirea Sf.Sava și Sf. Teodosie. Biserica din Câmpul Păstorilor. Cina și cazare hotel 4* Bethlehem.

Ziua 3: - Mic dejun. Începem ziua urcând pe Muntele Măslinilor, vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a bisericii Pater Noster (Tatal nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Biserica Națiunilor (Agonie) Grădina Ghețimani cu Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Ghețimani. Vom intra în cetate prin Poarta Sf. Stefan (Poarta Leilor). Vizitarea casei în care a locuit Sf.Fecioara Maria în Cetatea Antonia. Parcurgerea pe jos a Drumului Crucii cu cele 14 stații în care S-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota piatra ungerii, vizitarea tuturor paracliselor sfinte. Cina și cazare Hotel 4* Ierusalim.

Ziua 4: - Mic dejun. Vizitarea orasului de vest Ierusalim cu cladirile guvernamentale și clădirea Cnesetului-parlamentul israelian. Vizită pe Muntele Sionului, la Biserica

Adormirii Maicii Domnului, Foisorul –Cina cea de Taina (locul primei biserici crestine din lume), Mormântul marelui rege David. Vizită la Zidul Plingerii. Vizită la Căminul și Biserica românească din Ierusalim. Cina și cazare Hotel 4* în Ierusalim.

Ziua 5: - Mic dejun. Deplasare Ierusalim- Coborâm spre Marea Moartă-Intrare în orașul Ierihon-cel mai vechi oraș din lume: vizită la biserică greco-ortodoxă unde vom vedea Dudul lui Zaheu, Biserica și Căminul românesc de la Ierihon-privire asupra Muntelui Carantania. Continuarea drumului până la Hozeva, pentru vizitarea Mănăstirii Sf.Gheorghe cu moaștele, Sf. Ioan Românul de la Neamț. Coborâm la Marea Moarta-400 m., cea mai joasă mare de pe glob și vom ajunge la-Qumran-(vechiul Centru al Esenienilor) la Marea Moartă, scurtă oprire la Magazinul cu produse cosmetice. Baie în Marea Moartă-gratuit la ștrandul Chibutzului Kalia. Deplasare spre Nord spre Galileea, urcând pe Valea Iordanului. Yardenit-vizita la locul amenajat al Botezului. Cina și cazarea în orașul Tiberias, hotel de 4*.

Ziua 6: - Mic dejun. Deplasare la Cana, vizita la biserică ortodoxă, aflată pe locul casei lui Simion Cananitul unde a avut loc prima minune din Galileea, transformarea apei în vin. Nazaret, vizitarea Bisericii Ortodoxe Sf.Gavriil cu izvorul Mariei-pictată de frații Moroșanu în anul 1977. Vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul Apropiat - Capernaum-Cetatea Domnului, Tabga unde Iisus a savisit minunea înmulțirii a 5 pâini și 2 pești. Muntele Fericirilor, vizitarea bisericii. Opțional, în funcție de timp, plimbare cu o copie a "barcii lui Iisus", pe Marea Galileii, și vizita la Caprice-fabrica de aur și diamante. Cina și cazare în Tiberias hotel de 4*.

Ziua 7: - Mic dejun. Părăsim Tiberias și ne îndreptăm spre Mt. Tabor-vizitarea bisericii ortodoxe aflate pe locul Schimbării la Față. HAIFA, splendid oras-port la Mediterana, aflat într-un mare golf la poalele Mt. Carmel. Vom privi Templul cultului Bahai, cu grădinile pe terase-etajate, superioare grădinilor de la Versailles. Vom vizita Biserica Stela Maris-Steaua Marii, cu grota Sf. Prooroc Ilie Tezvitaneanul.

Parasim Haifa și ne îndreptăm pe coasta Mediteranei spre Aeroportul internațional Ben Gurion pentru decolarea spre București la ora 17:40, încărcăți de emoții și multumiți că ați vizitat Țara Sfântă și ați mers "Pe drumurile lui Iisus". București ora 20.35.

PREȚ 710 EURO

Pretul include: - Bilet de avion cu taxe incluse; -Asistenta în aeroport la sosire și plecare; - 6 nopți cazare servicii de hotel 4*; 2 nopți în Tiberias + 2 nopți Bethlehem + 2 nopți Ierusalim; -tururile zilnice și intrările incluse; -Taxi Tabor, Hozeva și Sf. Sava; -2 mese pe zi zilnic(buffet suedez), conform programului; -intrare liberă la obiectivele din program; -autocar modern cu aer condiționat, conform programului; -Ghid atestat de ministerul de turism de limba română specializat în acțiuni turistice și pelerinaje; - preot însoțitor din țară

Prețul nu cuprinde: -30 EU tips, se achită în Israel; - transport Cluj – aeroport Henri Coandă București; Asigurare medicală.

**Pelerinaj la Istanbul,
fosta capitală a Imperiului Bizantin
(8 - 13 aprilie 2013)**

Ziua I: Plecarea de la Cluj-Napoca (ora 10.00) pe următorul traseu: Alba Iulia – Giurgiu – Svilengrad – Edirne – Istanbul.

Ziua II: Pelerinajul nostru începe cu vizitarea celor mai reprezentative obiective din Istanbul: Biserica Sf. Sofia, Biserica Cisterne, Moscheea Albastră, Hipodrom, Coloana Milion, Coloana Serpente, Fântâna Germană, Mănăstirea Cora (cazare și cină).

Ziua III: A treia zi continuăm vizitarea fostei capitale a Imperiului Bizantin cu biserică românească Sf. Paraschiva

Detalii și înscrieri: Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, Centrul de Pelerinaje „Renasterea”, Piața Avram Iancu, nr. 2, Cluj-Napoca (RO). Tel / Fax.: 0264/431020 sau 0723583822; E-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro sau moldovandumitru@yahoo.com.

ÎPS ARHIEPISCOPUL SI MITROPOLITUL ANDREI

În fiecare luni, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare miercuri, între orele 16.00 și 18.00, predă cursul de Spiritualitate pentru masteranzii Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare miercuri, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertziene”, pentru postul de radio „Re-nașterea”.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

1 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Biserica Parohiei „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”, din cartierul clujean Mănăștur. Hirotonește preot pe diaconul Ovidiu-Ioan Feldiorean, pe seama parohiei Dăbâca, din protopopiatul Gherla. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Vecerniei.

2 Ianuarie: Asistă la Vecernie și slujește Acatistul Mântuitorului în Catedrala Mitropolitană.

3 Ianuarie: Vizitează Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca.

4 Ianuarie: La sediul primăriei din Florești, se întâlnește cu Domnul Primar Horia Șulea. Asistă la Vecernie în Catedrala Mitropolitană.

5 Ianuarie: În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Pavcerniței celei Mari și slujește la Litie.

6 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește diacon pe tânărul Petru Nicolae Buran. În piața din fața Catedralei, săvârșește slujba Sfințirii celei Mari a Apei. Rostește un cuvânt de binecuvântare creștinilor prezenți. Primește la Reședință pe domnul Ioan Vușcan, prefectul județului Cluj și pe domnul Horia Uioreanu, Președintele Consiliului Județean Cluj. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

7 Ianuarie: Rostește o rugăciune de binecuvântare pentru lucrările efectuate la pictură și săvârșește Sfânta Liturghie în biserica parohiei „Sfântul Gheorghe” din Turda-Poiană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Petru Nicolae Buran, pe seama parohiei Fănațele Clujului. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

8 Ianuarie: Face o vizită pe șantierul Campusului Universitar „Nicolae Ivan”. Vizitează șantierul Atelierului de lumânări din incinta Mănăstirii „Sfânta Elisabeta”. În capela cimitirului din cartierul Mănăștur oficiază slujba înmormântării pentru Alexandru Sabău, tatăl părintelui Marcel Alexandru Sabău parohul de la biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” din Cluj-Napoca.

9 Ianuarie: Asistă la Vecernie și slujește Acatistul Mântuitorului în Catedrala Mitropolitană.

10 Ianuarie: În Catedrala Arhiepiscopală din Buzău, în sobor de arhieriei, având în frunte pe Preafericitul Părinte Patriarh, Daniel, oficiază slujba de înmormântare vrednicului de pomenire, Arhiepiscopul Epifanie al Buzăului și Vrancei.

11 Ianuarie: În biserica „Sfântul Dimitrie cel Nou”, din cartierul clujean Gheorghieni, săvârșește slujba de înmormântare pentru părintele Alexandru Gorea, fost slujitor la parohia „Sfântul Dimitrie, Izvorătorul de Mir”. În Catedrala Mitropolitană, slujește Acatistul Bunevestirii.

12 Ianuarie: Săvârșește Taina Sfântului Botez, pentru Ștefan Petri, fiul părintelui paroh din Șirioara, protopopiatul Beclean. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretar eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie și slujește la Litie.

13 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica parohiei Feldru, protopopiatul Năsăud. Rostește cuvântul de în-

vățătură. Este însoțit de PC Pr. Gavriil Vârva, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

14 Ianuarie: Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din Cluj-Napoca.

15 Ianuarie: La statuia lui Mihai Eminescu din fața Teatrului Național din Cluj-Napoca, săvârșește o slujbă de pomenire în memoria marelui Poet Național. Rostește o alocuțiune. Vizitează biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean. Vizitează biserica parohiei Unirea, protopopiatul Bistrița, în vederea începerii șantierului de pictură. La penitenciarul din Bistrița, îl prezintă pe PC Pr. Ioan Vasile Vlașin, noul preot al Penitenciarului. În Casa de Cultură din Bistrița, participă la manifestarea organizată cu prilejul Zilei Culturii Române, prilej cu care primește distincția „Cavaler al Culturii Bistrițene”. Rostește o alocuțiune. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspector eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

16 Ianuarie: În Catedrala Mitropolitană slujește Acatistul Mântuitorului.

Sfânta Liturghie în biserica parohiei Feldru, protopopiatul Năsăud, 13 ianuarie 2013

17 Ianuarie: În Paraclisul Mitropolitan, hirotesește întru duhovnic pe preoții Mihai Răzvan Bogdan, de la Parohia Săcel, Ovidiu Ioan Feldiorean, de la Parohia Dăbâca și Petru Nicolae Buran, de la Parohia Fănațele Clujului.

18 Ianuarie: Primește la Reședință pe toți parlamentarii din județul Cluj. Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Vecerniei și slujește Acatistul Bunevestirii.

19 Ianuarie: Face o vizită în Grădina Botanică din Cluj-Napoca. La Spitalul Municipal „Clujana”, vizitează pe părintele Dorel Pușcaș de la parohia „Sfântul Nicolae” din Huedin. Asistă la Vecernie și slujește Litie la Catedrala Mitropolitană.

20 Ianuarie: Rostește o rugăciune de binecuvântare pentru finalizarea lucrărilor de renovare și săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din localitatea Sănmărtin, filie a parohiei Măcișuș. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește sachelar pe părintele paroh Marius Adrian Bolbos. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

21 Ianuarie: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În aula „Nicolae Ivan” participă la sesiunea de comunicări studențești. Rostește un cuvânt de binecuvântare. În capela „Sfântul Iosif” a Catedralei greco-catolice din Piața Cipariu, asistă la întâlnirea din cadrul „Săptămânii de rugăciune pentru unitate”. Rostește un cuvânt duhovnicesc. La Opera Română din Cluj-Napoca participă la spectacolul autobiografic susținut de maestrul Radu Beligan. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

22 Ianuarie: Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Vizitează parohiile Deleni (protopopiatul Turda), Vâlcele și Ciurila (protopopiatul Cluj I).

23 Ianuarie: Asistă la Vecernie și slujește Acatistul Mântuitorului în Catedrala Mitropolitană.

24 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. La statuia lui Alexandru Ioan Cuza din Cluj-Napoca, săvârșește slujba Te-Deum cu prilejul Zilei Unirii

Principatelor Române. Rostește o alocuțiune. Primește la Reședință oficialități județene și locale, civile și militare. La Colegiul Ortodox de pe strada Avram Iancu, se întâlnește cu părinții elevilor. Primește la reședință pe PS Marc Nemțeanul, episcop vicar al Arhiepiscopiei Parisului.

25 Ianuarie: Împreună cu domnul general Dumitru Scarlat, face o vizită la biserica garnizoanei. În aula „Nicolae Ivan” participă la spectacolul „Balada la români”. Asistă la Vecernie și slujește Acatistul Bunevestirii în Catedrala Mitropolitană.

26 Ianuarie: În sala de ședințe a Palatului Mitropolitan, prezidează ședința anuală a Consiliului Eparhial. În Aula „Nicolae Ivan”, prezidează ședința anuală a Adunării Eparhiale a Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Săvârșește slujba de binecuvântare a Depozitului de cărți și obiecte bisericești, din incinta Centrului Mitropolitan. Săvârșește o slujbă funebră la căpătâiul preotesei Susana Vaida din Rugășești, protopopiatul Dej.

27 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica „Întâmpinarea Domnului” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de învățătură. Hirotonește diacon pe tânărul Fabian Romulus Seiche. Hirotesește Iconom Stavrofor pe părintele paroh Ale-

xa Chira. Este însoțit de PCuv. Pr. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

28 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica parohiei Câmpia Turzii II. Rostește cuvântul de învățătură. Acordă părintelui paroh Petru Baciu distincția „Crucea Arhiepiscopală”. În sala mică a Casei de Cultură din Câmpia Turzii participă la deschiderea manifestărilor „2013 – Anul istoriei locale”. Primește la reședință pe domnul Andrei Pleșu.

29 Ianuarie: În Aula „Nicolae Ivan”, împreună cu domnul Andrei Pleșu, participă la o întâlnire cu profesorii și studenții Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Participă la Conferința domnului Andrei Pleșu „Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste”, susținută în sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor din Cluj-Napoca. Rostește un

cuvânt introductiv.

30 Ianuarie: Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană cu prilejul hramului școlilor teologice. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește întru preot pe diaconul Fabian Seiche, pe seama parohiei Rugășești, din protopopiatul Dej. În sala principală a Muzeului Mitropoliei, situat la demisolul Catedralei Mitropolitane, participă la o seară culturală susținută de domnul Andrei Pleșu.

31 Ianuarie

La sediul protopopiatului din Bistrița participă la o întâlnire cu doamna Inspector Școlar General, Tabără Camelia, în vederea înființării unei școli ortodoxe în Municipiul Bistrița. Este însoțit de PC Pr. Liviu Vidican, directorul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Lista parohiilor vacante 1-25 februarie 2013

Post de preot pentru numire:

- Preot paroh, Parohia Culeșu Someșan, 260 suflete, categoria a III-a, protopopiatul Gherla

Post de preot pentru examen:

- Preot slujitor, Parohia „Sfântul Dimitrie Izvorătorul de Mir”, Cluj-Napoca, protopopiatul Cluj II. Dosarele candidaților se pot depune până la data de 25 februarie 2013.

Din încredințarea I.P.S. Arhiepiscop și Mitropolit Andrei.

Vicar eparhial

Consilier
administrativ bisericesc

Pr. Iustin Tira

Pr. Cristian Bactu

Domnul Andrei Pleșu a vorbit la Cluj despre „Parabolele lui Iisus”

An data de 29 ianuarie, începând cu ora 18, în sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai, la invitația Înaltpreasfințitului Mitropolit Andrei, domnul Andrei Pleșu a conferențiat pe tema ultimei sale cărți, *Parabolele lui Iisus. Adevărul ca poveste*, publicată în toamna anului trecut, volum care a fost desemnat „cartea anului 2012” de către Uniunea Scriitorilor din România.

Andrei Pleșu conferențiază în sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai, 29 ianuarie

În deschiderea conferinței a luat cuvântul IPS Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei și teologul Radu Preda. Un număr impresionant de mare de clujeni au răspuns invitației Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului și a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, de a participa la această conferință, printre care numeroase personalități ale mediului academic, profesori universitari, oameni de cultură etc. La sfârșitul conferinței, domnul A. Pleșu a răspuns întrebărilor adresate de către persoanele interesate, iar în finalul întâlnirii autorul a oferit autografe pe recenta sa carte apărută, care a și dat titlul conferinței. Cei doritori au avut posibilitatea de a cumpăra cartea și cu ocazia acestui eveniment, la standurile amenajate în foaierea Casei Universitarilor, unde ea a fost vândută la un preț mai mic decât cel din librării. După cum afirma pr. consilier cultural Bogdan Ivanov, „este un bun prilej și o provocare adresată atât lumii intelectuale, cât și oamenilor simpli de a-l cunoaște, de a-l vedea pe domnul Andrei Pleșu, de a se familiariza cu ideile lui și, mai ales, de a medita pe tema acestei cărți provocatoare, pe marginea *Parabolelor lui Iisus*, la care el însuși a reflectat îndelung, consemnându-și reflecțiile sub forma unei cărți. Manifestarea face parte din deschiderea culturală pe care Arhiepiscopia noastră o are, fiind vorba despre orașul Cluj, care este un oraș eminent cultural și un oraș în care Biserica, patronând astfel de evenimente culturale, face în primul rând misiune”. (F.-C. G.)

Cursuri de duhovnicie în Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului organizează cursuri de duhovnicie, sub forma unor colocvii cu tematică practică și formativă, care vizează dialogul dintre tinerii preoți și duhovnicii monahi și mireni. Prima serie din acest an are loc între 4-8 februarie la Mănăstirea Parva din județul Bistrița-Năsăud. Această sesiune este destinată în special preoților din protopopiatele Bistrița, Năsăud și Beclean. Au participat 15 preoți, câte 5 din fiecare protopopiat, selectați de Arhiepiscopia Clujului în funcție de anumite criterii, precum experiența și domeniul de activitate.

A doua sesiune de formare are loc în perioada 11-17 februarie la Mănăstirea Nicula și se adresează preoților din protopopiatele județului Cluj. Consilierul cultural al Arhiepiscopiei Clujului, Pr. Bogdan Ivanov a declarat următoarele despre tematica acestor cursuri: „unul dintre subiectele importante care se află pe agenda activităților misionare și pastorale ale Arhiepiscopiei noastre la acest început de an este reluarea într-o primă sesiune a cursurilor de duhovnicie. Este bine-știut că una din activitățile de mare importanță pentru formarea preoților și pentru buna lor misiune de păstori sufletești este organizarea acestor cursuri, care au devenit o bună tradiție a Arhiepiscopiei noastre. Organizate sub forma unor colocvii cu o tematică practică și formativă, vizând dialogul dintre cursanți și duhovnicii monahi și mireni invitați, cursurile s-au dovedit benefice, atât pentru tinerii preoți încă nedeprinși în arta duhovniciei, dar și pentru ceilalți clerici chemați să-și împărtășească din experiențele lor. Pregătirea continuă a clerului este, de altfel, și o componentă importantă a Bisericii și a misiunii noastre, iar cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei Arhiepiscopia noastră va organiza două serii de cursuri. La acest început de an, o primă serie a cursurilor de duhovnicie va avea loc între 4 și 8 februarie, la mănăstirea Parva din județul Bistrița-Năsăud și este destinată în special preoților din protopopiatele Bistrița-Năsăud și Beclean. La această serie vor participa 15 preoți, câte cinci preoți din fiecare protopopiat, selectați după toate criteriile: preoți tineri din orașe, preoți proaspăt hirotoniți, preoți cu experiență, din sectorul social caritativ al Bisericii, tocmai pentru a oferi o gamă de experiențe pastorale benefice și utile care să întregască tabloul personalității unui viitor duhovnic. O altă serie de cursuri va fi organizată în perioada 11-17 februarie, de luni până vineri, la Mănăstirea Nicula, și este adresată unui număr de 18 preoți din protopopiatele județului Cluj. Toți preoții au fost selectați de Arhiepiscopia noastră și listele lor au fost trimise protopopiatelor. Tematica este construită pe marginea unor subiec-

te de mare importanță pastorală, cum sunt: rolul duhovnicului în societate astăzi, condițiile spovedaniei, actualitatea canoanelor, pregătirea credincioșilor pentru spovedanie, raportul dintre spovedanie și împărtășanie. În cele 5 zile de curs, preoții vor participa la întregul program liturgic al mănăstirii, vor susține meditații asupra subiectelor menționate și vor participa la discuțiile practice pe care le vor avea între ei și cu părinții duhovnici invitați. La aceste întâlniri va fi prezent și Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, iar printre duhovnicii și îndrumătorii invitați se numără părintele Arhim. Teofil Roman, eclesiarhul Catedralei Mitropolitane, pr. conf. Teofil Tia, duhovnicul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, pr. Arhim. Samuel Cristea de la Mănăstirea Sfânta Elisabeta din Cluj-Napoca, alături de alți duhovnici mireni și monahi invitați. În postura lui de duhovnic, preotul este medicul care trebuie să aline, să panseze și să vindece rănilor sufletului cu tact, experiență și răbdare, asemenea doctorului care, prin discuțiile cu pacientul, reface anamneza bolii cu toate detaliile ei, spre o mai completă vindecare”.

Cursurile de duhovnicie din Arhiepiscopia Clujului au loc cu binecuvântarea și cu prezența nemijlocită a Înaltpreasfințitului Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. (F.-C. G.)

Cursuri de cântăreți bisericești

Andreea Păgășan

ei care doresc să devină cântăreți bisericești sau să se specializeze, pot urma cursuri de formare la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. Acestea sunt organizate de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului și de Facultatea clujeană în două etape. Prima se desfășoară în perioada 23 februarie - 18 mai. Se pot înscrie cântăreții de strună din mediul rural și urban, dar și cei care doresc să activeze în acest domeniu. Vor fi 11 întâlniri la sfârșit de săptămână când vor fi predate cursuri de învățatură de credință, studiu biblic, muzică bisericească și liturgică. La final cursanții vor susține un examen. Înscrierile se pot face la secretariatul Facultății de Teologie Ortodoxă din municipiu, până în 22 februarie.

EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

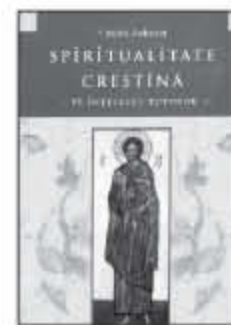
OSPĂȚUL CREDINȚEI
- CUVINTE DE ÎNVĂȚĂTURĂ
IPS Andrei Andreicuț
343 pag., format 148x210 mm.
Preț 15 LEI.

LA PORȚILE DISPERĂRII,
ÎNCEPUTUL SPERANȚEI
Florica Bațu-Ichim
155 pag., format 120x190 mm.
Preț 6 LEI.

MAI PUTEM TRĂI FRUMOS?
IPS Andrei Andreicuț
149 pag., format 135x200 mm.
Preț 10 LEI.

SPIRITUALITATE CREȘTINĂ
- PE ÎNȚELESUL TUTUROR
IPS Andrei Andreicuț
241 pag., format 135x200 mm.
Preț 14 LEI.

CARTE DE RUGĂCIUNI
CU SCRIS MARE
interior la 2 culori, coperta tare
363 pag., format 124x170 mm.
Preț 19 LEI.

RENAȘTEREA

Editura Renașterea • Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca • Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB010602660400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4455

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. Bogdan Ivanov, Conf. dr. Radu Preda,
Pr. Vasile Stanciu, Pr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. Cătălin Pălimaru

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Delia-Maria Kerekes

DIFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI
Pr. Ioan Bizău, Elena Chircev, Doina Curticăpeanu, Pr. Ioan Ică sr.,
Cezar Login, Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu,
Protos. Simeon Pinteș, Aurel Sasu,
Paul Siladi, Nicolae Turcan

Editorial

Rețetă pentru o sesiune de succes

Afară... când ninge, când plouă, când imediat îngheață, când e prea cald, dar a doua zi prea frig încât nu știi cum să-ți tragi mai bine fularul până peste urechi. În fine, până una-alta, avem de trecut sesiunea de iarnă și fiecare se laudă cu nu mai știu câte examene... sau se plânge că iar are prea mult de învățat ori pur și simplu n-o poate scoate la capăt. N-a fost sesiune să nu fie grea. Dar cum spunea un stimat profesor al literelor, „Niciodată n-a fost să nu fie cumva”. Ei bine, da, totdeauna este să fie cumva, pentru că se îngrijește Dumnezeu.

Totuși, de unde frica asta de sesiune? din stres, din oboseală, din faptul că nu suntem pregătiți, că nu am învățat, că „e profu' aiurea”? sau din dorința de a reuși o performanță extraordinară, de a ieși în evidență, de a ne lăuda? sau din dorința de a compensa ori de a nu mai repeta aceeași nereușită...? din ce motive? Că parcă în preajma Paștilor, bucuria Învierii spulbera orice tulburare, orice deznădejde, orice tristețe. Sau poate adevărul Învierii are valabilitate numai în timpul și imediat după Postul Mare și eventual câteva zile după Paști, dacă vremea este frumoasă și însorită, neapărat primăvară...?

Citeam deunăzi pe situl *Ajutor la examene* numeroase mărturii ale unor persoane care au obținut la examene note uriașe datorită unor sfinți „uriași”, și nu chiar la orice fel de examene, ci la cele de licență, rezidențiat, titularizare... și asta doar pentru că au dat puțin stresul la o parte și au recunoscut că „atâta pot” și au alergat la Cei care pot mai mult. S-au întâmplat reușite grozave și multe minuni cât se poate de personalizate, ca să zicem așa, de la întâmplări haioase la rezultate șocante, dar nu din „tânjeală” ori nepăsare, așa cum ne atenționează însuși blogul, ci din dragostea și puterea lui Dumnezeu și din sinceritatea și sârguința, aș adăuga, a celor trecuți prin focul examenelor. Deci, nu S-a îngrijit Dumnezeu?

Până la urmă, sesiunea este o adunătură de examene care trebuie să te învețe învățatul și managementul timpului și al credinței. Și al nervilor la pământ. Trebuie să te relaxezi. Dar nu neapărat numai așa cum îmbia zilele trecute un afiș cu o ofertă promoțională: „adună-ți gașca și relaxează-te între examene pe pârția vecină, cu skibusul pe zăpada artificială, că tot e aproape distracția de tine, adică dincolo de deal. Enjoy!”. OK, fie și așa, dar relaxează-te și în grija lui Dumnezeu, că doar El pe toate le rânduieste, și ai încredere în acest cuvânt, pentru că El este singurul Care a înviat din morți de când e lumea și pământul. Ieși în natură cu tinerii din ASCOR, mergi la patinoar cu ei, fotografiază pădurea argintată sub ninsoare și mergi la atelierul de fotografie să vezi unde trebuia să fie punctul de focalizare, cântă la chitară și ascultă cum sună toaca, învață engleza cu ascoriștii, vino la agape și fă cunoștință cu alți studenți în sesiune, bucură-te. Ateliere frumoase și tineri binevoitori sunt mulți. Ideea e să fii harnic, și la școală, și acasă. Iar de aici încolo, cu Dumnezeu.

↳ Gabriela Bulgaru

Evenimente

La săniuş

In ultimele zile de gerar, ASCOR Cluj a organizat o ieșire la săniuş. La eveniment au luat parte atât tinerii studenți, membri ai ASCOR sau nu neapărat, foști ascoriști care au venit de data aceasta cu copiii lor, dar și o parte din elevii de la Liceul pentru Deficienți de Vedere.

Întâlnirea voluntarilor a avut loc în fața Bisericii din Campusul studentesc, fiind urmată de o scurtă deplasare cu mașinile spre liceul pentru nevăzători. Copiii erau bucuroși și nerăbdători, fiind încântați până și de ideea că vor merge și ei cu mașina. După ce s-au pregătit, au purces spre „pârția” de la Tăietura Turcului, lângă Pădurea Hoița, situată în apropierea Muzeului Etnografic. Aici participanții s-au reunit și s-au pus pe treabă, pregătind săniile. În funcție de capacitatea saniei, copii și studenți, părinți și copii au luat pârția cu asalt.

Unii copii nevăzători mai îndrăzneți și mai ambițioși au reușit, fără ajutorul voluntarilor, să manevreze de minune sania și să controleze viteza din reflex.

Veselia a durat în jur de două ore. La un moment dat, s-a făcut pauză de ceai. Unul dintre copii, din greșeală, a varsat lichidul cald pe haina altuia, dar cel ce a fost udat nu s-a supărat, zicând „Las' că iar se usucă!”. Prin gesturile firești și vorbele prietenoase copiii au oferit celor prezenți un exemplu de punere în practică a cuvintelor Mântuitorului: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor” (Matei 18, 3).

Copiii s-au bucurat cel mai mult de ieșirea la săniuş organizată de ASCOR Cluj

Chiar și picii care de la început erau cam timorați, după câteva ture cu sania nu se mai lăsau duși de pe pârție, coada ajungând până la capătul de sus al derdeluşului. Au fost de toate: bulgări, trenulețe, competiții, voie bună, dar și căzături haioase atât ale studenților, cât și ale copiilor.

Se lăsa seara, era vreme de plecare. Toată lumea a fost mulțumită și bucuroasă că nu a ratat această ieșire în natură într-o zi frumoasă de iarnă. Pentru studenți a constituit un moment de evadare din încheștarea sesiunii, o gură de oxigen, o îndeletnicire revigorantă, atât pentru activitatea cerebrală, cât și pentru condiția fizică. Iar pentru că de multe ori munca odihnește mintea, săniuşul s-a dovedit a fi o „muncă” odihnitoare pentru minte și o reîntoarcere în mirificul univers al copilăriei atât de frumos descris de poezii noastre. Se poate spune că am trăit puțin din ce zugrăvea George Coșbuc în „Iama pe uliță”.

Asemenea ieșiri sunt extrem de benefice și, de aceea, ASCOR își propune să le organizeze mai des.

↳ Alexandru Coman

Nouăzeci de minute pe gheață

La sfârșit de ianuarie, ASCOR Cluj a mers la patinoar. Astfel, tinerii încântați de idee, fie ei începători, fie avansați sau experți în ale mersului pe gheață, au pășit voioși în „ringul” special amenajat de la Iulius Mall. Datorită faptului că s-a strâns un număr mare de patinatori, grupul a primit și o reducere, iar cei care nu au avut patine, puteau să le închirieze gratuit.

Echipați, așadar, cu „pantofi” adecvați și înarmați cu voie bună și curaj, tinerii s-au bucurat împreună de nouăzeci de minute bune de patinaj. Au învățat unii de la alții, au mai căzut, dar s-au ridicat ajutați de ceilalți și au mers mai departe; au avut ocazia de a se cunoaște mai bine și de a adăuga în bagajul de amintiri multe momente frumoase care, cu siguranță, îi vor înveseli în clipele tensionate din sesiune.

După ce au revenit „cu picioarele pe pământ”, studenții au împărtășit impresii proaspete despre ieșirea la patinoar, multe dintre ele însoțite și de dorința direct exprimată ca o astfel de ieșire să se repete. La final, au mers împreună spre o locație din apropiere, pentru a savura un ceai sau o limonadă, ocazie cu care s-au destins și cu jocuri de atenție antrenante și distractive.

La ora vecerniei, tinerii s-au îndreptat spre biserică, pentru a da, fiecare după putință, mulțumire lui Dumnezeu pentru ziua ce trecuse.

↳ Iulia Anamaria Mureșan

Engleză, cu drag!

Se spune că omul se îmbogățește tot mai mult cu fiecare limbă străină învățată. Nimic mai adevărat! Învățând engleza, de exemplu, înseamnă să înveți să privești viața și realitatea înconjurătoare și dintr-un alt punct de vedere. Învățând limbi străine începi să observi complexitatea lucrurilor, a lumii și a vieții așa cum le-a lăsat Dumnezeu. Abordarea unilaterală dispăre treptat, lăsând loc unei viziuni tot mai largi și mai cuprinzătoare, universalitatea limbii engleze ajutându-ne în acest sens fără a afecta identitatea esențială a fiecăruia dintre noi.

Limba engleză a devenit într-adevăr o lingua franca peste tot în lume, dar pentru cei de la Biserița din Hașdeu e mult mai mult decât atât. Pentru noi, engleza este prilejul unor întâlniri plăcute care au menirea de a deschide ochii, mintea și sufletul participanților către o altă lume, o altă mentalitate și o nouă viziune asupra vieții: conduita englezească se împletește de minune cu cea românească.

Cursurile gratuite de limba engleză de la subsolul Biseriței din Hașdeu au început în iunie 2012 ca urmare a unei idei excepționale. Treptat, această idee a prins tot mai mult contur și a fost pusă în practică. Doritori au fost, profesoare de asemenea, așa că restul a constat în detalii care au fost soluționate pe parcurs. Susținere morală și mai ales financiară a venit și din partea Părintelui Horațiu Mureșan, fost ascorist, în prezent preot în Suedia, care, auzind de această inițiativă, după cum ne spunea, „grozavă”, ne-a oferit sprijinul său necondiționat cu cea mai mare bucurie. Astfel, au fost achiziționate manuale pentru începători și intermediari, dar și o tablă pentru profesoare.

Scopul acestui curs e unul practic și se adresează tuturor celor interesați de învățarea sau aprofundarea limbii engleze. Vârstele și ocupațiile diferite ale cursanților sunt un avantaj în procesul de învățare. Prezența fiecăruia aduce de fiecare dată ceva nou și interesant, abordările fiind astfel tot mai variate. Același lucru e valabil și în cazul profesoarelor, deoarece fiecare dintre ele contribuie în mod esențial la îmbunătățirea dinamicii cursului prin propria personalitate și creativitate. Structura cursului se bazează pe anumite materiale necesare, dar totuși, ne place să credem că singura limită în procesul de predare este imaginația profesoarelor, complementată de unicitatea fiecărui stil de abordare a limbii engleze.

Un alt scop esențial al cursului este acela de a transmite informațiile lingvistice și culturale într-un mod cât mai plăcut și, de ce nu, amuzant. Această atmosferă continuă să prilejuiască legarea unor prietenii sincere, dar și schimbul reciproc de cunoștințe și experiențe de viață în cadrul cărora apare mereu un fenomen subtil și minunat: cursanții devin profesori, profesorii cursanți, Dumnezeu este fiind întotdeauna mediatorul. În speranța că tot mai multe persoane vor fi interesate de ceea ce încercăm să oferim la cursurile de limba engleză, așteptăm pe oricine în fiecare sâmbătă de la orele 16:00 la 18:00 la subsolul Biseriței din Hașdeu. Bineînțeles, cu drag!

↳ Romina Sopoianu

Tabăra de iarnă pentru copii la a doua ediție

In vacanța de Crăciun, în perioada 8-13 ianuarie, a avut loc cea de-a doua tabără de iarnă pentru copii, organizată de Arhiepiscopia Clujului și ASCOR.

De eveniment s-au bucurat 20 de copii și adolescenți, alături de 3 organizatori de la ASCOR, împreună cu îndrumătorul duhovnicesc, Părintele Adrian Sintian, preot paroh în Ocna Dej. Și de data aceasta, tabăra s-a desfășurat în satul de munte Mărișel, din județul Cluj, unde copiii au petrecut împreună șase zile pline de activități, dintre care săniuşul s-a dovedit a fi cea mai solicitată.

Pe parcursul taberei, toți participanții au fost împărțiți în două echipe. Organizatorii le-au pregătit atât probe de exterior, cât și de interior. Afară, copiii au sculptat în zăpadă, s-au întrecut cu săniușele, au dat dovadă de dibăcie în ținerea

Pagini din Caietul meu albastru

Pag. 19

Dragostea care ne motivează

„Acum sufletul Meu e tulburat, și ce voi zice? Izbăvește-Mă, Părinte, de ceasul acesta?... Dar Eu pentru aceasta am venit în ceasul acesta!” (Ioan 12, 27)

Lintr-adevăr, sunt greutăți mult mai mari în viață decât o sesiune amărâtă de examene. Dar, totuși, cum facem față? Dacă Dumnezeu a rânduit (conlu-crând, bineînțeles, cu libertatea noastră) să urmăm studiile într-un domeniu sau altul, înseamnă că știe de noi. Este însă posibil să ne dăm seama că nu ne mai place sau că nu ne regăsim în haosul de concepte pe care modernitatea l-a adus cu sine, odată cu dureroasa despărțire de Dumnezeu, cu alegerea unui mod de a trăi, zice-se, independent.

Adezea, în unele cursuri universitare, descoperim zone sterile, teorii și ambiguități ce ne par lipsite de viață. Absența unui sens clar în toată splendoarea. Alteori, pretenția obiectivității științifice pare să nu mai lase loc Duhului. Și ne întrebăm: „Unde e Dumnezeu?”. E practic imposibil să-ți reprimi o asemenea constatare. Și, în fond, stă în firea omului să sesizeze o stare a lucrurilor, să supună discernământului ceea ce i se înfățișează. Dar lucrurile nu se opresc aici... Partea amuzantă e că abia în sesiune acest interesant proces de gândire își atinge pragul de intensitate. De unde deducem că are în el un sămbure de ispită.

Și totuși, oare folosul duhovnicesc nu se poate dobândi și pe căi „lăturalnice”? Oare nu cumva este posibil ca dincolo de învățarea lui „nu pricep de ce” și dincolo de așa-zisa sminteață, să Îl aflăm tocmai pe Dumnezeu? În noblețea Sa, cerându-i să fie alături de noi în ceea ce facem, nu ne poate învăța chiar El să citim altfel un curs ce promovează direcții divergente propriilor convingeri? E un efort destul de mare, dar e și o invitație la asemănarea cu acea noblețe. Citându-l pe Emile Mâle, Părintele Nicolae Steinhart scria în *Jurnalul fericirii*: „Frumusețea e pretutindeni, dar nu se dezvăluie decât dragostei” (Rohia, Editura Mănăstirii Rohia, 2005, p. 362).

Cineva mi-a povestit cum, după ce și-a picat examenul la *Literatura engleză a secolului XX*, un curs destul de complicat, plin de noțiuni teoretice, a luat în restanță nota 10. Când a văzut că nu a promovat s-a plâns mamei, invocând severitatea profesoarei. „O urâsc! O urâsc!”, zicea. Și mama i-a răspuns: „Până nu o iubești, nu o să-ți treci examenul”. Atunci, studenta, în durerea ei, a început să se roage: „Doamne, ajută-mă Tu să o iubesc, pentru că nu pot...”.

Așadar, există o lucrare mult mai practică pe care Dumnezeu o face cu noi într-o sesiune. Ne învață lucruri importante care nu sunt neapărat scrise pe suportul de curs (sau sunt, dar poate numai la nivelul sugestiei). Răbdarea („Nu mai am chef!”, „M-am săturat!”); lepădarea de sine, de gândurile imbiatoare, dar care nu aduc roadă („De ce trebuie să învăț aberațiile astea?”); „Ce m-aș mai duce la patinoar...” sau și mai subtilul „Ce bine ar fi să fiu acum într-o mănăstire în Grecia...”; curajul („N-are rost să mă prezint la examen, am citit degeaba, nu-s destul de pregătit”); osteneala și stăruința („Uf, iar o noapte nedormită!”). Credința („Ce mă fac? Am parcurs doar jumătate din materie!”); „N-am nicio șansă fără Maica Domnului/ fără Sfântul Efrem/ fără rugăciunile părintelui duhovnic”. Nădejdea („E deja 3:00 a.m. Voi termina proiectul până dimineață? Voi rezista oboselii și furtunii de gânduri?”). Dragostea („Cum poate ajuta Dumnezeu un nereserios ca mine?”); „Ar fi draguț să-l ajut pe omul acesta chiar dacă am atâtea pe cap”, „Să nu uit să o sun pe mama!”. Apoi, dacă nu putem excela în ceea ce studiem, avem la îndemână o soluție destul de accesibilă: smerenia („Atâta pot. Va pune Dumnezeu partea Lui în ceea ce mie îmi scapă.” sau „Mă voi osteni mai mult de acum”); ea rămâne valabilă și pentru situația în care reușitele se țin lanț.

Sunt și examenele o cruce. Nu întâmplător se umple Biserica în această perioadă. Acum, ca niciodată, îți amintești de zilele senine în care puteai citi o carte bună sau te rugai în tihnă... Dacă în timpul anului nu-l băgai în seamă sau îl disprețuiai pe Ionică (gândind că tu ai serioase preocupări „duhovnicești”), colegul silitor care merge constant la cursuri, acum începi să-i vorbești cu capul plecat pentru că ai nevoie de cutare curs.

echilibrului pe sanie în momentul în care trebuiau să tragă frânghia, dar și atunci când 5 membri ai unei echipe, toți urcați pe niște schiuri de lemn mai lungi, trebuiau să coordoneze mișcările corect, astfel încât nimeni să nu cadă sau să se balanseze. De asemenea, unul dintre jocurile interactive a fost și cel intitulat *șarpele care caută mingea pe zăpadă*. Probele de interior au testat inteligența, spontaneitatea, creativitatea, dar și spiritul de echipă al participanților. Astfel, concurenții au avut de înfruntat probe unu la unu, precum găsirea în 30 de secunde a celui mai lung cuvânt cu o anumită literă, aruncarea la pahar cu mingea de ping-pong, asamblarea unui puzzle sau au trebuit să mimeze și să ghicească o serie de cuvinte.

Pentru copiii mai sportivi au fost și activități mai dinamice, precum meciuri de fotbal și ping-pong, campionate sportive de șah, bingo, precizie fotbalistică sau aruncări la coșul de baschet.

Pe lângă cele amintite, cele două echipe de copii au avut de făcut față și la o sarcină foto. Pozele pe care urmau să le facă trebuiau să sugereze prietenia, unitatea, distracția și atmosfera din taberele ASCOR.

Pentru a descoperi noi îndeletniciri frumoase și utile, voluntarii i-au invitat pe copiii să fie părtași la atelierul de împletit metaniere și cruciulițe, atelierul gastronomic, atelierul de chitară sau atelierul de teatru.

Ca programe speciale au fost vizionarea unui film artistic cu mesaj duhovnicesc și acțiunea de ecologizare a unei porțiuni de teren de lângă tabăra noastră.

Serile se încheiau în ritmul cântecelor îndrăgite și interpretate de copii, fiind acompaniați de chitară. Iar atunci când se încălzeau cu o cană de ceai înainte de culcare erau anunțate și premiile zilei. Copilului cu un comportament deosebit, care era respectuos, prietenos, activ la jocuri, atent la discuții și prietenos cu ceilalți era desemnat *Copilul Zilei*. Iar cei ce reușeau să-și păstreze camera în curățenie s-au ales cu premiul *Camera zilei*.

In cea de-a doua tabără de iarnă de la Mărișel, copiii au avut de înfruntat multe probe de foc

În fiecare zi, a existat și un program duhovnicesc. Participând la rugăciunea de dimineață și la vecernie, fiecare citea câte o rugăciune. De asemenea, pentru o mai bună înțelegere a sensurilor și tainelor credinței ortodoxe, Părintele Adrian le-a ținut dimineața și seara câte o cateheză. Tema acestor discuții a fost *legătura cu Dumnezeu*. Copiilor li s-a explicat de ce credem în Dumnezeu, care sunt dovezile existenței Sale, care este diferența între Dumnezeu și alți întemeietori de religii. Totodată, au fost amintite și unele minuni dumnezeiești ce au avut loc de-a lungul istoriei. Pentru a-i încuraja să-și întărească relația personală cu Dumnezeu, copiii au participat la *Vânătoarea virtuților*. În fiecare zi, în perimetrul taberei, erau ascunse 4 cartonașe pe care erau scrise unele virtuți. Cei care găseau „comorile” aduceau un bonus de 5 puncte echipei din care făceau parte. Acest joc a fost folosit pentru a-i determina pe copiii să caute și să adune virtuți și în viața de zi cu zi. Chiar dacă de multe ori acestea nu vor fi atât de ușor de găsit, jocul îi învață pe copii că în momentul descoperirii acestora vor avea numeroase beneficii și câștiguri duhovnicești. Spre sfârșitul taberei participanților le-au fost verificate și cunoștințele religioase acumulate în timpul probei religioase. Tot pentru sporirea duhovnicească, cei ce au dorit s-au putut spovedi în după-masa zilei de sâmbătă, pentru a se putea împărtăși la Liturghia de duminică.

Astfel, cu mic cu mare, în zi de duminică, după o frumoasă ședere la Mărișel și după numeroase momente de bucurie și veselie, toți participanții taberei au pășit pragul Bisericii din sat, unde a slujit Părintele Adrian.

La sfârșitul taberei participanții au fost animați de un spectacol de foc de tabără și au fost decernate diplome personalizate și premiul *Copilul Taberei* pentru două prietene care au fost foarte deschise cu ceilalți și au avut un comportament frumos.

Voluntar în tabăra de iarnă, Oana Raluca Băilă

În doze mici, grijile vieții încep de pe acum. Dar Hristos nu s-a rugat Tatălui să ne scoată din lume, ci să biruim prin El lumea, adică și logica îngustă asupra lucrurilor, și exprimarea stângace la probele orale, și lipsa inspirației la proiectele care presupun creativitate, și rezistența scăzută a organismului în condiții de stres, și emoțiile exagerate, și bolile care se ivesc tocmai când n-aveai nevoie de ele, și tot ceea ce ține de micimea duhovnicească.

Ana-Maria Neag

La mulți ani de la mănăstirea Oașa

Anul acesta, de Anul Nou, o parte din membrii ASCOR Cluj s-au alăturat filialelor ASCOR surori – Timișoara și Oradea – pentru a se bucura împreună de căldura duhovnicească pe care o emană Mănăstirea Oașa și pentru a descoperi părtașia dintre frați.

Astfel, ajunși acolo, dar încă fiind în autocarul ce urma să fie parcat, ne-a întâmpinat o privește de ascultare cuminte, căci mâinile harnice ale celor care ajunseseră înaintea noastră ne „salutau” din arhondaricul nou construit, ale căror geamuri le ștergeau sărguincios.

După ce am fost repartizați în camere, am participat la molitva pentru Spovedanie, iar după masa de seară a început privegherea în cinstea marelui praznic al Tăierii împrejur celei după trup a Mântuitorului. Slujba s-a încheiat aproape de miezul nopții. Din vale se auzeau artificii, iar în curtea Mănăstirii, tinerii au început să-l colinde pe Părintele Iustin, care ne-a binecuvântat și care, la urarea „La mulți ani!”, ne-a răspuns cu bucurie smerită: „La mulți ani... La mulți ani la Mănăstirea Oașa!”.

În prima zi a Anului Nou, îmbrăcați în straie tradiționale de sărbătoare, am participat la Sfânta Liturghie și ne-am împărtășit de bucuria praznicului pe care îl ajunseserăm, cu ajutorul lui Dumnezeu. La cuvântul de învățătură, Părintele Marcel Hancheș ne-a vorbit despre asemănarea dintre relația omului cu Dumnezeu și basmul „Harap Alb”, descris în cheia vieții duhovnicești. Astfel, am aflat că noi de a ne aminti că smerenia poate lua chip de mărtoagă, dar că, lăuntric, ascunde o mare putere, că armele de care omul se poate folosi cel mai bine în lupta duhovnicească sunt cele pe care le-au folosit înaintașii noștri, Părinții cei mari, că atâta timp cât rămânem în ascultare de duhovnic și de Dumnezeu, nimic rău nu ni se poate întâmpla și că atunci când începem să ne pierdem credința, suntem deja predispuși să ascultăm glasul viclean al nefărtatului.

După Vecernie, unii au avut ocazia să se bucure de peisajul montan ce împodobește Mănăstirea, să-și adune gândurile în biserică, să ajute la trapeză sau să se odihnească, pregătindu-se pentru slujba de a doua zi, care avea să înceapă la ora trei. Cei care au rămas în biserică l-au cunoscut pe Părintele Vasile, care ne-a povestit cu bucurie și smerenie viețile unor oameni duhovnicești aparte și felul în care aceștia au adormit.

A doua zi, după Sfânta Liturghie și imediat după ce am luat prânzul, s-au împărțit ascultările – la pangar (ambalarea tămâii), la straiete de sărbătoare (spălare și rețușare), la grajd etc. După ce am îndeplinit sarcinile și după ce am primit binecuvântare de plecare, am pornit la drum, sub ocrotirea Maicii Domnului și escortați de Părintele Marcel, care conducea o remorcă plină cu moloz, dat fiind că gheața sticlea pe șosea.

Dorul de Sfinții închisorilor ne-a făcut să poposim la Aiud, unde Părintele Augustin ne-a primit cu bucurie și cu aleasă emoție față de colindele intonate. *Au ucis în temnițe crunte/ Trupuri slabe și flămânde, /Însă nici un chin/Suflete de crin/N-a putut ucide.*

Am pornit, așadar, în noul an înarmați duhovnicește. Ne-am bucurat de timpul petrecut la Oașa cu monahii de acolo și cu ceilalți ASCOR-iști, de toate darurile primite și nădăjduim ca toate cele de care am avut parte să ne fie de folos mântuirii.

Iulia Anamaria Mureșan

Echipe: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567